ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್

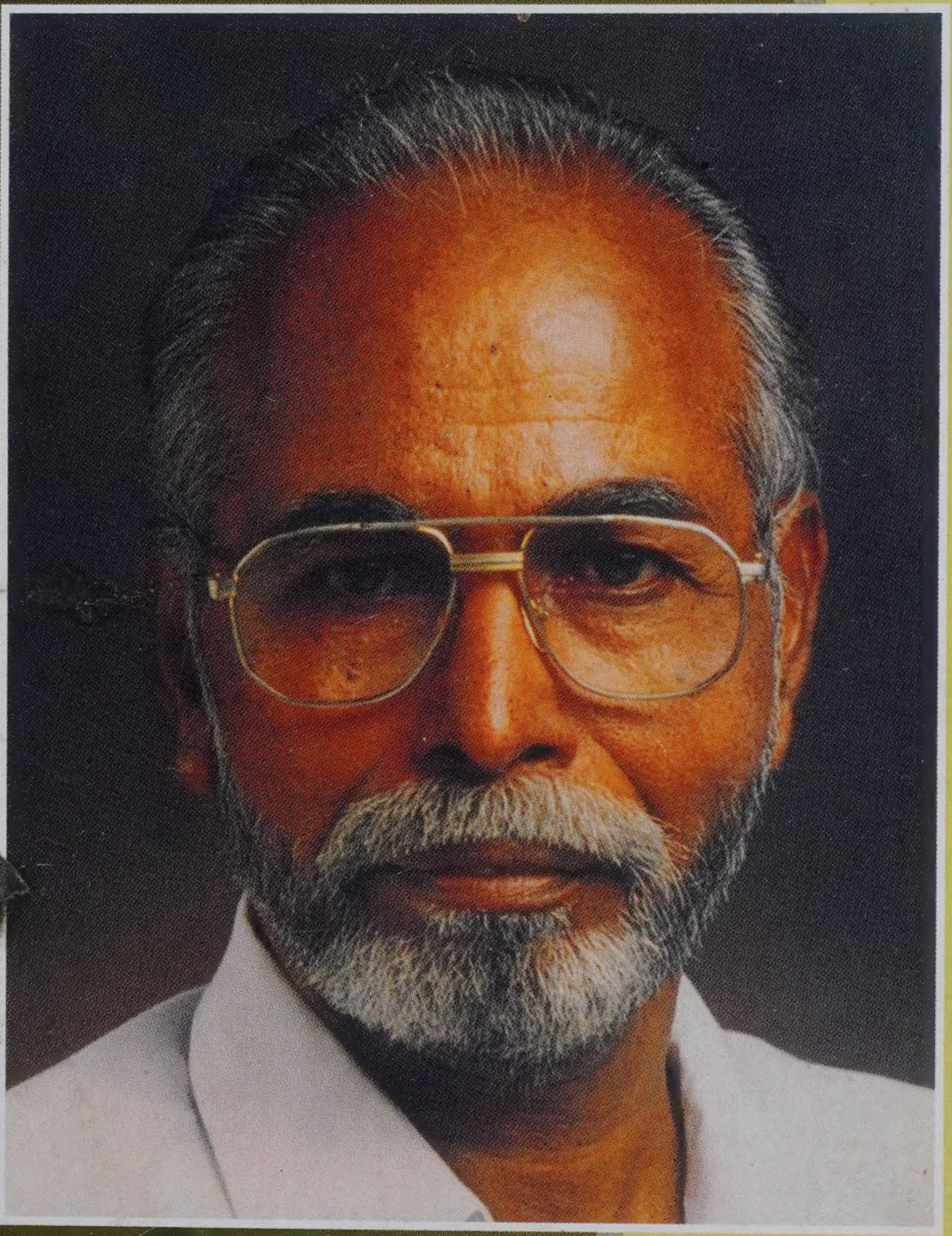

ಬರೆತಿನಾರ್ :

ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್

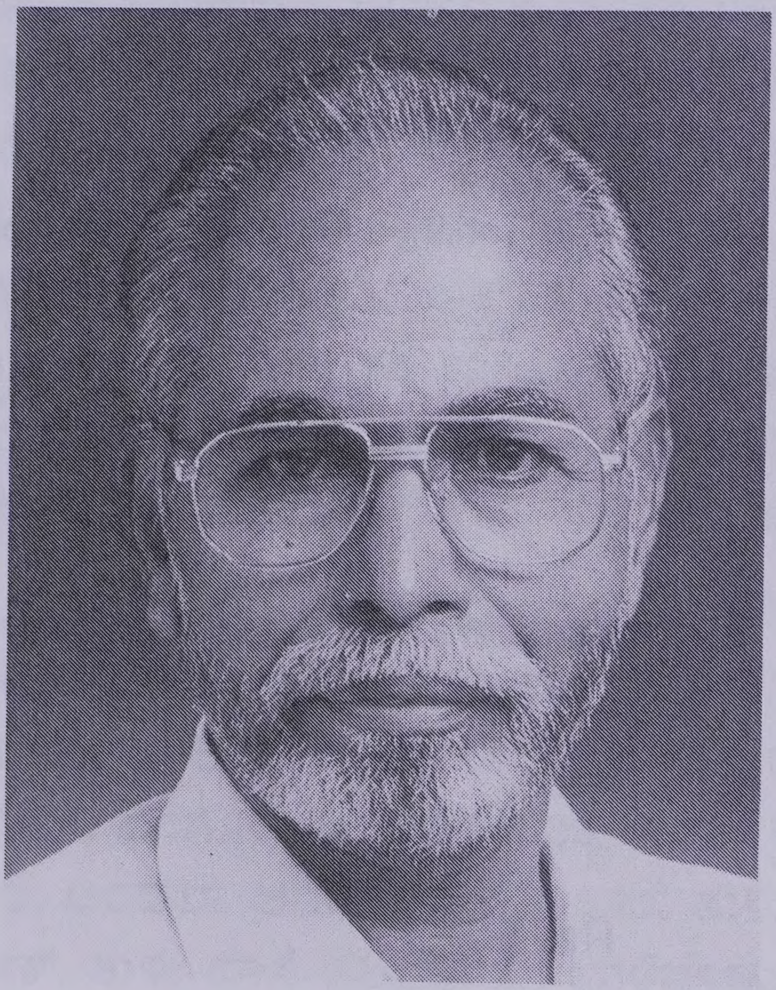

ಬರೆತಿನಾರ್ :
ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು – 6

Chief Editor	:	**M. Janaki Brahmavar** President, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Publisher	:	**Chandrahas Rai B.** Registrar Tulu Sahithya Academy, Mangalore
First Edition	:	2016
@	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy
Page	:	40
Rate	:	**Rs. 50/-**
Printed at	:	**Pavan Graphics Industries** First Floor, N.D. Complex, Opp.Gokarnanatheshwara Temple, Alake Kudroli, Mangalore. Ph. : 9242885743

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರ.

1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡಾಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ, ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಅಪಗನೇ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಯೋಜನೆ ಪಾಡೊಂಡೆರ್.ಅವು 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಪಣ್ಪಿನ ಬೂಕುಲೆನ ಮಾಲೆದ ಪ್ರಕಟಣೆ. ತುಳು ನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿಲೆಟ್ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಸಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೆಂಪುಗ್ ಸಂದ್‌ದಿನಕಲ್ನ ಸಾದನೆಲೆನ್ ಬೂಕುಲೆನ ಒರುಟು ಒರ್ಪಾವೊಂಬಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಉಂದು. ಅಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನ್ ಒರಿಪೆರೆ, ಬುಳೆಪಾವೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಯ್ದಿನ ಜರ್ಮನಿದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದ ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನರೆನ ಸಾದನೆದ ಪರ್ಚಯೊಡ್ದು ಈ ಮಾಲೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಮಾಲಿಕೆ ದುಂಬರಿಯೊಂದೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈತ್ನೇಟನೇ ಐವ ಬೂಕುಲು ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ. 2011ನೇ ಇಸವಿಡ್ ನೆಂಪುಗ್ ಸಂದಿನ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಈ ಬೂಕು 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿನ ಮಾಲಿಕೆ'ಡ್ ಐವತ್ತೊಂಜಿನೆದವು.

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಊರು ಮಂಗ್ಳೂರು. ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಊರು ಮಂಜೇಶ್ವರಗೆ. ಅಂಚ ಆರ್ ತನ ಪುದರ್‌ನ್ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ಂದೇ ಒರಿತೊಂದೆರ್. ಆರ್ ಬರವು ಕಲ್ತ್‌ದಿನಿ ಕುಡ್ಲಡೇ. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್ ದುಂಬರಿದಿನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು. ಆರೆನ ಮುಕ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಂದೇ ಪಣೊಲಿ. ಆಂಡಲಾ ಆರೆಗ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುತ ಮೋಕೆಗ್ ಮಿತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳು ಬಾಸೆ ಒರಿಯೊಡು, ಬುಳೆವೊಡು ಉಂದುವೇ ಆರೆನ ಕನ. ಆತೇ ಅತ್, ತುಳು ಬಾಸೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರೊಡೇ... ತುಳುವೆರ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆತೊನ್ನೆರೆ ಪೊರುಂಬೊಡೇ... ಪಡೆತೊನೊಡೇ..ತಾನ್ಲಾ ಅಯಿಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಡೇ ಪಣ್ಪಿನ ಉಮೇದ್. ಅಯಿಕಾತ್ರನೇ 2003ನೇ ಇಸವಿಡ್ ದಿಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯಿನ ನಿಯೋಗೊಡು, ಬೆಂಗಳೂರುದ ತುಳುಕೂಟೊದ ಪರವಾದ್ ತಾನ್ಲಾ ಪೋಯೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯತೆದ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕುನ್ಲಾ ಸಂಪೊಲಿತೆರ್. ಆಂಡ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಪಿನವು ಆತ್ ಸುಲಬೊದ ಬೇಲೆ ಆಯಿಜಿ. ಆ ಬೇಜರ್ ದೀವೊಂದೇ ಆರ್

ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆರ್ ಬಯಕಿಲೆಕ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆತೊನುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಇತ್ತೆಲಾ ದುಂಬರಿಯೊಂದೇ ಉಂಡು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನೊಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಗೆಂದ್‌ಂಡ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಆತ್ಮೊಗ್ಲಾ ಸಲ್ಮಂತ ಆವು.

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪರೋಪಕಾರಿ. ಜನೊಕ್ಲೆನ ಹಿತೊಕಾದ್‌ಲ ದಿಂಜ ಬೆನ್ತಿನಾರ್. ಜಾತಿ,ಮತ ಬೇದ ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಾತೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಲಾ ಸೊರ್ದಯೊಡು ಬದ್ಕಿನಾರ್. ನನೊರ್ಯಡ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಕ್ಲೆನೇ ನಾಡ್ದ್ ತೂಪಿನಾರ್. "ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದ ಚಂದಾಗಿರಬೇಕು.. ಸತ್ತಾಗ ಮಂದಿ ಬಾಯಾಗ ಇರಬೇಕು" ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬದ್ಕನ್ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ತೊಂದಿನಾರ್. ಅರೆನ ಸಾದನೆದ ಬದ್ಕನ್ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನ ಈ ಕೃತಿನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸಲ್ಮೆತೊದ ಬೇಲೆನೇ.

ತನ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾಹಿತಿದ ಇತಿಮಿತಿಟ್ ಈ ಬೂಕುನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ, ಮೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಾವತಿ, ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತಿನಾರ್. ತಾನ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನ ಶಾಲೆದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ನಿಲೆಟ್ ದಿಂಜ ಬೆನ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನಾರ್. ಬಡವೆರ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬರವು ಸರವುಗ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ಗೌರವೊ ದೀವೊಂದು ಬರೆತಿನ ಈ ಬೂಕು, ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಈ ಮಾಲಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೇನ ಒಂಜಿ ಸೇರಿಗೆ.

ಬೂಕುಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಫೋಟೋ ಪ್ರತಿಕ್ಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಮಗೆ, ಶ್ರೀ ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್‌ಗ್, ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಕುಟುಮದಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೇ ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿನ ಈ ಮಾಲಿಕೆದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುದು ತಂಕ್ಲೆನ ಸಾದನೆದ ಸಾದಿಡ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆವೊಂಬಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡೊಂದು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ, ಬಿ.ಬೊಕ್ಕ, ಪವನ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್‌ದ ಪ್ರಸನ್ನ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲ್.

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ,
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.

ಕುಡ್ಲ
28–2–2016

ಸುರುತ ಪಾತೆರ

ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರ್. ತನ ಇಷ್ಟಕಷ್ಟೊನ್ ಗೆಣ್ಪಂದೆ ಪರೋಪಕಾರೊಗ್ ದುಂಬಾಪಿನ ಆರ್ ಒವ್ವೇ ಬೇಲೆನ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್ಡಲ ಅವ್ವೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಮುಗಿಪುನಾರ್. ನನೊರ್ಯಗ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ದು, ಗೌರವ ದೆತೊನುನ, ತೆರಿನಕ್ಲೆಡ ಕೇನುನ, ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಗುಣ ಸುಬಾವು ಆರೆನವು. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ದುಕ್ಕೊದ ಸಂಗತಿಲೇತೋ ನಡತ್‌ದ. ಆಂಡಲಾ ಸಯಿಸೊಂದು ಸಮಾಜೊದ 'ಹಿತೈಷಿ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕೊದ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕಿಯೆರ್.

ಆರೆಗ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಯೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಒರಿಪಾವೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಚಲ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸಾದನೆದ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಗೌರವ. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಸರಿಯಾಯಿನ ಜಾಗೆಡ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪಾವೊಡೆ ಪಣ್ಪಿನ ಹಟ.ಕಡೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಯಶವಂತಪುರೊಟು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆ ತಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಆರೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವೊಡುಣ್ಪಿನಲಾ ಆರೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕಾತ್ರ ನಡತಿನ ಮಾತ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಆರೆನ ಪಾಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಜಧಾನಿ ಡಿಲ್ಲಿಗ್ಲಾ ಪೋದು ಮನವಿ ಕೊರ್ಪಿನ ತುಳುವೆರ್ನ ಕೂಟೊಡು ಆರ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಗೆಂದ್‌ಜಿ. ತುಳುಕ್ ಆ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಒಂಜಿ ಯೆತೆಸಿಂತೆನ್ ದೀವೊಂದೇ ಆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆತೊಂಡ ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸು ಆವು..ಅಂಚ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕೊನುವೆ.

ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಈ ಬೂಮಿಡ್ ನಾಲಾಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಪಜ್ಜೆಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋತಿನ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಬದ್ಕ್ ಸಾದನೆಲೆನ್ ನನೊತ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆರ್ಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಈ ಎಲ್ಯ ಬೂಕುನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಆದರ್ಶೊನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ನಡಪುನೆಕ್ ಈ ಬೂಕು ನಂಕ್ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಈ ಬೂಕುನ್ ಎನಡ ಬರೆಪಾಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಎನ್ನ ಈ ಬೂಕು ಬರವುದ ಪೊರ್ತುಡು ಆಯಿನಾತ್ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ದು ಬರೆವೆರೆಗ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್. ಆರೆನ ಸಾಯೊನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಆರೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಕುಟುಮದಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೇ ಈ ಬೂಕು ಓದುನ ಮಾತ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲ್.

2–1–2016 ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ.

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ,
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ. ಬಿ.,
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್

ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್ ಕುಲಾಲ್

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್

ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಕುಂಬ್ರ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ ಕದ್ರಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ

ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ

ಡಾ. ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ

ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್

ಭಾರತೊದ ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಅರಬೀ ಕಡಲ ಕರೆತ ನಾಡ್ ತುಳು ನಾಡ್. ಉಂದು ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಬಾರ್, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಕುಡು, ಉರ್ದು, ಪದೆಂಗಿ, ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು, ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲಕಾಯಿ, ಪೆಜ, ಪೇರಳೆದಂಚಿನ ಪತ್ತ್‌ನೂದು ಬಗೆತ ಬುಳೆಸಲೆತ ಪಚ್ಚೆಪೊರ್ಲುದ ಸಿರಿನಾಡ್. ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆ ಮೋಕೆಡ್ ರಚ್ಚಣೆ ಮಲ್ತುನ ನಾಡ್ಂದ್‌ಲಾ ನಂಬುಲೆಕ ಮುಲ್ಪ ಪ್ರಕೃತಿದ ಉಗ್ರ ಆಪೊತ್ತುಲುಲಾ ಕಮ್ಮಿಯೆ!ಮುಲ್ಪದ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ಮೆದು. ಅಂಚೆನೇ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಮೆದು ಸುಬಾವುದಕುಲು ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರಲಾ ಉಂಡು.

ಪರ ಊರು, ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಲ ಬೇರಸಾರೊಡಿತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬೇ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಪುದರಾತಿನ ನಾಡ್. ಬೇತೆಬೇತೆ ಧರ್ಮದಕುಲು, ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಲು ಮುಲ್ಪ ಒಕ್ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ತುಳುಬಾಸೆಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆದ ಐನ್ ಎಗ್ಗೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಇತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲಾ ಆದುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಅಯಿತನೇ ಒಂಜಿ ಎಚ್ಚಲ್ಮೆ.ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಪೆರ್ಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೆರ್ಮೆ ಮಲ್ಲೆನೆ! ತುಳು ಜಾನಪದೊನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪ್ಯೆರೆ ಯುರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕೊಡ್ದುಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಏತ್ ಕಲ್ತ್ ತೆರಿಂಡಲ ಮುಗಿಯಂದ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಮಹನೀಯೆರ್ನ ಸಂಕೆ ಲೆಕ್ಕೊಗ್ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಜೂವಮಾನ ಇಡೀ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಡ್ ಮನದೀದ್ ಬೆನ್ತಿನಕುಲು ದಿಂಜ ಜನ. ತಂಕ್ಲೆನ ಇಸ್ಟಕಸ್ಟ ಗೆಣ್ಪಂದೆ ನನೊರ್ಯನ ಸಾಯೊಗ್ ದುಂಬಾಪಿನಕುಲು ನಿಜವಾದ್ ಪರೋಪಕಾರಿಲ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾರಸಾರ ತುಳುವೆರೆಡ್ ಒರಿ, ನಮ ಕುಡ್ಲದ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್.ನನೊರ್ಯಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನೆಟೇ ಆರೆಗ್ ಸಮದನ, ಸಲ್ಮಂತ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇಸ್ಟ ಆಪಿಲೆಕ ಬದ್ಕಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ತಾನ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಬದ್ಕೊಡು, ನನೊರಿಲಾ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಬದ್ಕೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಆಸೆ. ನನೊರ್ಯಗ್ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತಂದೆ, ಅಪಕಾರೊದ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೆರೆಗೇ ಬಲ್ಲಿಣ್ಪಿನ ನಿಚ್ಚಯ ಆರೆನವು. ಅಂಚೆನೇ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳು ಒರಿಯೊಡು, ಸಂಪನ್ನವಾಯಿನ ಈ ಬಾಸೆಗ್ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಡು ತಾನಮಾನ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಅಯಿಕಾತ್ರ ತನಡ್ದ್ ಆಯಿನ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಕಲ್ಪ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಎಲ್ಯದ ಬದ್ಕ್, ಬರವುಸರವು

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಟುದಿನಿ ಕುಡ್ಲಡ್.ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಜಿಬೈಲ್ ಮುಂಡಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್.ಅಪ್ಪೆ ಮಮಕ್ಕ. ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಪದಿನೆಡ್ಮ ಪೋಪಿನಾನಿ, 1937ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಜನ್ಮಿಯೆರ್.ಇಲ್ಲಡ್ ದಿಂಜ ಉಟ್ಪೊಳಿ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಟಾದ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಅನ್ಬೊವ ಆರೆಗಾಂಡ್.ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆಅಮ್ಮೆರ್ ಬರವುದ ಮಹತ್ವ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಬಡಪತ್ತ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮಗಕ್ ಬರವು ಕಲ್ಪಾವುನ ಆಸೆಡ್ ಕುಡ್ಲದ ರಥಬೀದಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬಿ.ಇ. ಎಮ್.ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಪಾಯೆರ್.ಕಲ್ಪುನೆಟ್ ಚುರ್ಕು ಇತ್ತಿನೆಟಾದ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮುಗಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಐ.ಟಿ.ಐ. ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಪಡೆವೊಂಡೆರ್. ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಕ್ಲೆಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಡ ಬಾರಿ ಇಸ್ಟ. ಒರಿ ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪಣ್ದೇ ಪುಗರೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಗುರುಹಿರಿಯೆರೆಡ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಬಾರಿ ಗೌರವ. ಗುರುಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ತಗ್ಗ್‌ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನಡಪುನ ಸುಬಾವುಡಾದ್ ಆರೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಮೆಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನಗನೇ ಆರೆನ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಭಾಷಣೊಡು ಆರೆಗ್ ಏಪೊಲ ಬಲ್ಮಣನೆ! ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯ, ನಾಟಕ ಉಂದು ಮಾತ ಆರೆಗ್ ಇಷ್ಟೊದ ಚಟುವಟಿಕೆಲ್. ನಾಟಕ ಪಂತೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿನ ಉಮೇದ್ ದಿಂಜನೆ. ಜತೆಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಆಸಕ್ತಿ. ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಕಯ್ತಲ್ಡ್ ಓಲು ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆಗ್ ಪೋವೊಡೆ!ಅಂಚಾದ್ ಎಲ್ಯಿಡೇ ಪುರಾಣ ಕತೆಕುಲು ಆರೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಆ ಕತೆಕುಲು ತೆರ್ಪಾವುನ ನೀತಿಬೋದೆ ಆರೆಗ್ ಮನವರಿಕೆ ಆಂಡ್. ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಸಮಚಿತ್ತ ಕಾತೊನೊಡು, ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು..ಇಂಚದ ಅಲಚನೆಲ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಂಡ್.

ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪಾಟ

ಆ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಪಡೆತಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಬೇಲೆ ನಾಡ್ಯೆರೆಗ್ ಬಂಗ ಆಯಿಜಿ. ಇರುವತ್ತನಾಲ್ ವರ್ಸೊದ ಪಿರಯೊಡೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊದ ಯಜಮಾನಿಕೆದ ಕಾರ್ಖಾನೆ, 'ಭಾರತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್'ಡ್ ಬೇಲೆ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಬೆಂಗಳೂರುಡೇ ಆರೆನ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪಾಟೊದ ಬದ್‌ಕ್ ಸುರು ಆದ್ ದುಂಬರಿಂಡ್. ಇರುವತ್ತೇಳ್ ವರ್ಸೊಡು ಆರ್ ಸಂಸಾರಿಲ ಆಯೆರ್.

ಮದ್ಮೆ:

1964ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಪೂವಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಮಗಲ್ ಯಶೋದಾನೊಟ್ಟುಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡೇ ಸುಕೊಟು ಇತ್ತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮೂವೆರ್ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು..ಪ್ರಕಾಶ್ ಕುಮಾರ್, ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್, ಬೊಕ್ಕ ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್. ಕಂಪೆನಿದ ಬೇಲೆ, ಕುಟುಮೊದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಅಯಿತ ಜತೆಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗೊಡು ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಡ್ ಬೆನೊಂದು ಉಲ್ಲಾಸ್‌ಡಿತ್ತೆರ್. ಇರುವೆರ್ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆಲಾ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಬಿರುಗಾಳಿ:

ನರಮಾನಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ನಡೆ ಬಯಕಿನಂಚ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ತನ್ನ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ' ಕೃತಿಟ್ ಪಂಡಿಲೆಕ 'ಬದುಕು ಜಟಕಾ ಬಂಡಿ, ವಿಧಿಯದರ ಸಾಹೇಬ. .' ಮಾತ ನರಮಾನಿಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ಲಾ ವಿಧಿತ ಗೊಬ್ಬು ಉಪ್ಪುಂಡು.. ಅಯಿಕ್ ಕಡೆಕಟ್ಟುಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಬದ್ಕ್ ಮಾತ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಸುಕೊಟು ಸಾಗೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ವಿಧಿ ಅಡ್ಡ ಕಾರ್ ದೀಂಡ್. ಆನಂದಶೆಟ್ರೆನ ಮಲ್ಲಮಗೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅಪಘಾತೊಡು ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆ. ಒರಾನೆ ಸಂಸಾರೊನ್ ದುಕ್ಕೊಡು ಮುರ್ಕಾಯಿನ ವಿಧಿಕ್ ಆತೆಟೇ ಸಲ್ಮಂತ ಆಯಿಜೊಡೊ!ಮಲ್ಲ ಮಗನ ಮರಣ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಉಡಲ್ದ ಉರಿ ಮಾಜೊಡಾಂಡ ರಡ್ಡನೇ ಮಗೆ ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ಲಾ ದೇವೆರ್ನ ಪಾದೊಗ್ ಸೇರ್ಯೆ. ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಕಳೆವೊಂಬಿನಿ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯನೇ! ಸುಕೊತ ಸಂಸಾರ ದುಕ್ಕೊಡು ಮುರ್ಕುದೇ ಪೋಂಡು. ತಾಂಗೆರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ಬೇನೆ ಅನ್ಬೇಸ್‌ಂಡ್.

ಕನಮನೊಟು ಎಣ್ಣಂದಿನ ಈ ದುಕ್ಕೊನ್ ಕಾಲೊದ ನಡೆನೇ ನಿದಾನೊಡು ಅರಪಾಂಡ್."ಸತ್ತವರಿಗತ್ತರೆ ಅತ್ತವರು ಸಾಯರೆ?"ಪಣ್ಪಿನ ಕವಿನುಡಿತ ತಾತ್ವಿಕತೆನ್ ತರ್ಕೊಂಡೆರ್. ಈ ಬೂಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನರಮಾನಿಗ್ ಸಾವು ನಿಚ್ಚಯ. ತನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾವು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಚೆ ಪಣ್ದ್ ಗ್ರಯಿತೊಂಡೆರ್. ಜನಸೇವೆಡ್ ಮನದೀದ್ ದುಕ್ಕೊನ್ ಮದಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೂಜಿನೇ ಮಗೆ ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್‌ಡನೇ ಮೂವೆರ್ ಜೋಕುಲೆನ್ಲ ತೂಯೆರ್. ಮರ್ಮಾಲ್ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿ, ಪುಲ್ಯಾಡ್ಲ್ ರಕ್ಷಿತಾ ಬೊಕ್ಕ ಪೂಜಿತಾನಕಲ್ನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿ ಯಶೋದಾ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡೇ ಬದ್ಕ್ ದುಂಬರಿತೆರ್. 1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉದ್ಯೋಗೊಡು ನಿವೃತ್ತಿ ಆಯೆರ್. ನಿವೃತ್ತಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತೊತ ಬೇಲೆಲ್ ಎಚ್ಚಿಗೆನೇ ಆಂಡ್.

ಆಂಡ ಅಲ್ಪಲಾ ಆರೆಗ್ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. 1996ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನಪಗ ಎಣ್ಣಂದಿಲೆಕೊದ ತಿಗಲೆಬೇನೆ ಸುರು ಆದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ

ಸೇರ್ಯೆರ್. ಗಾಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಗಾಯ ಪಣ್ಪಿನಂಚಿನ ಈ ಬಂಗೊನ್ ಆರ್ ದೈರೊಡೇ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ತಿಗಲೆಬೇನೆ ಸಾದಾರ್ಣೆದವತ್ತ್. ಆರೆನ್ ಮರಣೊದ ಕೋಡಿಗೇ ಒಯ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನವು. ಆಂಡ ಅಕೇರಿಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಇಚ್ಛಾಸಗ್ತಿದ ಎದುರುಡು ಬೇನೆ ಸೋತುದು ಪಿರಮುಕ ಆಂಡ್. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಗೆಂದಿಯೆರ್. ಬದ್ಕಿಯೆರ್!

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗೊಡು:

ಒವ್ವೇ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಸೇರೊಂದು ಬೆನ್ಪಿನಿ ಪಂಡ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್‌ಬಾರಿ ಉಮೇದ್. ಬೆಂದಿನಾತ್ ಉಲ್ಲಾಸ್. ತಾನ್ ಬೇಲೆಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನ 'ಭಾರತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' ದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆ ಸಂಘೊಡು 1967ನೇ ಇಸವಿಡೇ ಸುರುತ ಕಾರ್ಯಾಂತೆ ಆದ್ ದಿಂಜ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್ಯೆರ್. ಸಂಘೊದ ವತಿಟ್ ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಸಂಘೊದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಕುಟುಮಸಂಸಾರದೊಟ್ಟುಗ್ ಪರವೂರುಡು ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ಪುಲೆಕೊದ ಯೋಜನೆನ್ಲಾ ಪಾಡೊಂಡೆರ್. 'ದೇಶ ನೋಡು, ಕೋಶ ಓದು' ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ನಮ ಭಾರತ ಏತೇತೋ ಪೊರ್ಲುದ, ಪವಿತ್ರೊದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲಿತ್ತಿನ ದೇಶ. ನಮಡ ಕೈಟ್ ಕಾಸ್, ಮೆಯಿಟ್ ಸಗ್ತಿ, ಮನಸ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಆಯಿನಾತ್ ಜಾಗೆಲೆನ್ ತೂವೊಡು, ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ನೋಟ ತೆರಿಯೊಡು ಇಂಚ ಪಣೊಂದು ಬಾಕಿದಕಲೆಗ್ಲಾ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಡಪ್ಪ ತಿರ್ಗಾಟೊಗ್ ಪಿದಡುನವುಲಾ ಬಾಕಿದಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿತ ಸಂಗತಿ. ಒಟ್ಟುಡಿತ್ತಿನಕುಲ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ಲಾ ದೆತೊನುನ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಆರೆಗಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಬೆಂಗ್ಳೂರುದಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ನಗರೊಡು ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್ ಪಂಡ, 'ತಾನಾಂಡ್, ತನ ಕುಟುಮ ಆಂಡ್' ಪಣ್ಪಿಲೆಕ. ನಿರೆಕರೆತಕಲ್ನ ಸುಕದುಕ್ಕೊಗ್ ಒದಗುನಕುಲು ಕಮ್ಮಿಯೆ. ನಿರೆಕರೆತಕಲ್ನ ಗುರ್ತಪರ್ಚಯ ಮಲ್ತೊನುನಕುಲ್ಲ ಕಮ್ಮಿಯೆ. ಆಂಡ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಅಂಚತ್ತ್. ಆರೆಗ್ ನಿರೆಕರೆತಕುಲ್ಲ ತನ್ನಕುಲೇ. 'ಅರಮನೆ

ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಿರೆಕರೆ ಬೋಡು' ಪಣ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆದಾರ್. ತಾನ್ ಸುಕೊಟುಪ್ಪೊಡು, ನಿರೆಕರೆತಕುಲ್ಲ ಸುಕೊಟುಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿಕಾದ್ ಆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಗರೊಡು ಪರ್ಬಿನ ನೀರ್‌ದ ಬಂಗ ಇತ್ತಿನನೆ! ತಾನ್ ಇತ್ತಿನ ಬಡಾವಣೆದ ಬಾಗೊಗ್ ನೀರ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೊನುನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಆರ್ ದುಂಬಾಳ್ ಆದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ಅಂಚ ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲೆಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಒರಿ ಬಂದು ಪಣ್ಪಿನನೇ ಬಾಮ, ಗೌರವ.

ಮಹಾನಗರೊಡು ಬದ್ಕುನಕ್ಲೆನ ಬಂಗೊಲು ಒಂಜಿ ರಡ್ಡತ್ತ್. ಬಡಾವಣೆದ ಬೀದಿಡ್ ಬೊಳ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂಡಲ ಬಂಗನೇ! ಈ ಬೊಳ್ಪುಗಾದ್‌ಲಾ ಜನೊಕುಲು ಒಟ್ಟುಸೇರ್ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಡಾಪುಂಡು. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮುಂದಾಳ್ ಆದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗ್ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆತೊಂಡೆರ್. ಬೀದಿದ ಬರಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ಮೆಯಿಟ್ಲಾ ದೈ ನಡ್ದ್ ನಿರೆಲ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೊಂದಿನೆಟ್ಲಾ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆ ಮುಕ್ಯನೆ! ಬಡಾವಣೆದ ಜನೊಕುಲು ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ್ ಆಪೊತ್ತು ಕಾಲೊದ ಬಂದು ಪಣ್ದೇ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏರೆಗ್, ಒವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸಾಯ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪಿರ ದುಂಬು ತೂವಂದೆ ಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಡಾವಣೆದ ಬಡ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಕಸ್ಟೊದ ಕಣನೀರ್ ಒರೆಸುನ ಬೇಲೆಡ್ ಆರೆಗ್ ತೃಪ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಅಕ್ರಮ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಸಂಗತಿಲ್ ನಡತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವ. ಆಂಡ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ದೂರಾಲೋಚನೆಡಾದ್ ಆರೆನ ಪರಿಸರೊಡು ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಅಕ್ರಮ ನಡತ್‌ದಿಜಿ ಇಂದೇ ಪಣೊಲಿ.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಸಕ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾದ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್, 'ನೆತ್ತೆರ್ ದಾನಶಿಬಿರ', 'ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಶಿಬಿರ' ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ ಆಯೋಜನೆಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೆರ್. 'ಕಣ್ಣ್ ದಾನ'ದ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊಟು:

1985ನೇ ಇಸವಿಡ್, 'ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘ' ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊಟು ದೆತೊಂಡಿನ ಜಾಗೆಡೇ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. 1987ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ಬಡಾವಣೆ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ ಉಂಡಾಡ್. ಈ ಸಂಘೊದ ಮುಕ್ಯ ಕಾರ್ಯಂತೆರ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೇ! ಆರೆನ ಬೆನ್ಪಾಟೊದ ಸತ್ವ ತೆರಿದ್ ಬಡಾವಣೆದಕುಲು ಇರುವತ್ತೈನ್ ವರ್ಸ ಆರೆನೇ ಆ ತಾನಮಾನೊಡು ದುಂಬರಿಯೆರೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಡಾವಣೆದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಯೋಗ ಕಲ್ಪಾವುನೆನ್ಲಾ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತನ ಕರ್ತವ್ಯೊದ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಸೇರಾವೊಂದು ದುಂಬರಿತೆರ್. ಬಡಾವಣೆದಕ್ಲೆಗ್ ಕಾವೇರಿ ನೀರ್ದ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆತೊನ್ನೆರೆಗಾದ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪೊರುಂಬಾಟನೆ! ದುಂಬು ದೀಯಿನ ಪಜ್ಜೆ ಪಿರ ದೆಪ್ಪಂದಿನಂಚದ ಪೊರುಂಬಾಟ! ಜನಪರ ಉದ್ದೇಸೊದ ಪೊರುಂಬಾಟ! ಅಕೇರಿಗ್ ಈ ಪೊರುಂಬಾಟೊಗ್ ಜಯ ತಿಕ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಮೊಕಲ್ನ ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ಬಡಾವಣೆದಕ್ಲೆಗ್ ಪರ್ಯೆರೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರೇ. ಮೊಕಲ್ನ ಆಪೆಲೀಪೆಲ್ದ ಬಡಾವಣೆದಕುಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಕಾವೇರಿ ನೀರ್ದ ಕನ ತೂವೊಂದು ಪೊರುಂಬಾಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನವು ಜನಸೇವೆನ್ ಮನದೀದ್ ಮಲ್ಪುನ ಸುಬಾವು. ಸೇವೆಡ್ ಗೆಂದುನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಲ ಆರೆನವು. 'ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರ ಬಡಾವಣೆ ನಿವಾಸಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ'ದ ಒಕ್ಕೂಟೊದ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್‌ಲ ಐನ್ ವರ್ಸ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಏತೇತೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾವುನ ಅಟ್ಟಣೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ದುಂಬಾಳಾದ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ವರ್ಸೊಲಾ 'ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ಲೇಸ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಲೇಸ್‌ಡ್ ಗಣ್ಯೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಆರೆನಂಚೆನೇ ಜನಸೇವೆದ ಇಚ್ಚೆ ಇತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದ ಗಣ್ಯೆರ್ಲ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದಿನೆತ ಕುಸಿ ಅನ್ವೇಸೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ತುಳುಕೂಟ

ಕುಡ್ಲಡ್ ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ. ಮೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ 1971ನೇ ಇಸವಿಡ್ದಿಂಚ ತುಳುಕೂಟ ತಾಪನೆ ಆದ್ ಬುಳೆವೊಂದು ಬತ್ತಿನೆನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಇತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜಾವೊಡು, ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡುಲ ತುಳು ಕೂಟ ತಾಪನೆ ಆವೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾವುನಂಚಿನ, ಬುಳೆಪಾವುನಂಚಿನ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಅಂಗಲಪ್ಪು ಉಂಡಾಂಡ್. ಅಯಿಕಾತ್ರ ತನ ಇಲ್ಲಡೇ ತನ ಅಂದ್‌ಬಂದು ಇಸ್ಟಮಿತ್ರೆರೆನ್ ಕೂಡಾವೊಂದು ಪಾತೆರಕತೆ ನಡಪಾಯೆರ್. ತನನ್ಲಾ ಸೇರಾವೊಂದು ಒಂಜಿ ಕೂಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾನ್ಯೆರಾಯಿನ ವಿಕ್ಟರ್ ಪಿರೇರಾ, ರಾಘವ ಅತ್ತಾವರ, ಕೆ.ವಿ. ದೇವಾಡಿಗ ಮೊಕುಲ್ಲಾ ಆ ಸಮಿತಿಡ್ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯೆರ್.

23–4–1972 ಈ ದಿನೊತಾನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಬಿ.ಪಿ.ಇಂಡಿಯನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಚಾವಡಿಡ್ 'ತುಳು ಕೂಟ, ಬೆಂಗಳೂರು' ಉಂಡಾಂಡ್. ಉಂದು ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಉಂಡಾಯಿನ ಸುರುತ್ತ ತುಳು ಸಂಘಟನೆ. ಈ ಸಂಘಟನೆದ ಸುರುತ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ ತುಳುಕೂಟೊಗ್ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ತುಳುಕೂಟ ತಾಪನೆದ ದಿನ ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾನ್ಯ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ ಅಕಲ್ನೊಟ್ಟುಗಿತ್ತೆರ್.

ಆನಿಯೇ ಕೂಡಾಯಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಡ್ ಮಾನ್ಯೆರಾಯಿನ ಎ. ಸಿ.ಸುವರ್ಣ, ಡಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸುಂದರ ಪೂಜಾರಿ, ಎಸ್. ಟಿ. ಕರ್ಕೇರ, ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಇತ್ತೆರ್. ಆನಿಡ್ದಿಂಚ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸೊಡು, ಪದಿನೆಡ್ಮ ಸರ್ತಿ ಈ ತುಳುಕೂಟೊದ ಮುಕ್ಯ ಕಾರ್ಯಂತೆಯಾದ್ ಬಾರೀ ಬದ್ದತೆಡ್ ಬೆಂದಿಯೆರ್. 1973ನೇ ಇಸವಿಡ್ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಬರೆತಿನ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ನಾಟಕೊನ್ ಈ ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಗೊಬ್ಬಾಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಮಂತ್ರಿ ಮಲ್ಲಯ ಬುದ್ಯಂತನ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. 1974ನೇ ಇಸವಿಡ್

ಮಾನ್ಯ ಎಮ್.ಕೆ.ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಬರೆತಿನ 'ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ' ನಾಟಕೊನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವುನ್, ನಾಟಕೊಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿನಿ ಪಂಡ ಆನಂದಶೆಟ್ರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಸ್ಟೊದ ಕಜ್ಜೊಲುಣ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಉದಾರ್ಣೆಲ್ ಪಂಡ್ ತೋಜಾವ..ಆರೆನ ಅಭಿನಯ ಚಾತುರ್ಮೆ ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನನೆ.

1980ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕೇರಳೊದ ನಾಟಕಕರ್ತೆ ಶ್ರೀ ಸಿ.ಜಿ. ಗೋಪಿನಾಥ್ ಬರೆತಿನ 'ಕುರುತ್ತಿಕಲಂ' ಪನ್ಪಿ ಮಲಯಾಳ ನಾಟಕೊನ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಕ್ 'ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿಜರತ್ತಾ' ಇಂಚ ಪುದರ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಈತ್ನೇಟ ಕುಡ್ಲಡ್ದೇ ಬರ್ಪಿನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನಲ್ಪ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಸಾದನೆನೆ! ಅಂಚ ಅರೆನ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂಜ ಪುಗರ್ತೆಗ್ಲ ಕಾರಣ ಆಂಡ್.

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಮನಿಪಂದೆ ಜಡಕಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನಾರ್ ಅತ್ತೇ ಅತ್. ಅಂಚ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬದ್ಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದವಾಯಿನ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರ್ನ ಬಿಸು ಪರ್ಬೊದ ಆಚರಣೆಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್.ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಗೊಬ್ಬು ಇಂಚಿತ್ತಿನೆಟ್ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ತೋಜಾಯಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುನೆನ್ಲಾ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪುನ ಲೇಸ್‌ಲ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ಲ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. 1981ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತುಳು ಕೂಟೊದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಮೆರೆನ 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ' ಪಣ್ಪಿನ ಬೂಕುನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ತುಳು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣೊಲ್‌ಲ ತುಳು ಕೂಟೊದ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತ್‌ದ.

ಬೆಂಗ್ಳೂರು ತುಳುಕೂಟ 1983ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ಸಂಬುರೊನ್ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟೊಡೇ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ತುಳು ಕೂಟೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಮಾನ್ಯ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಫೆಬ್ರವರಿ 23,24,ಈ ರಡ್ಡ್

ದಿನೊತ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ನಡಪಾಂಡ್. 'ಪೊರ್ಲು' ಪುದರ್ದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆನ್ಲಾ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಗೆಲ್ಮೆಗಾದ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಬೇಲೆಡ್ ಮನ ದೀದ್ ಬೆಂದ್ಯೆರ್.

ದಿಲ್ಲಿಡ್‌ತುಳು ಬೊಲ್ಲಿ ಬೊಲ್ಪುಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತೊಂದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಗುರ್ಕಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ರಡ್ಡನೇ ಗುರ್ಕಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಅ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಬೊಕ್ಕ ಗಣ್ಯೆರಾಯಿನ ಕೆಲವೆರ್ ತುಳುವೆರ್, ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಎಮ್. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಯೆರೆಡಪ್ಪ ಪೋದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಎಮ್.ಕೃಷ್ಣೆರೆಗ್ ಈ ಬಗೆಟ್ ಮನವಿ ಕೊರ್ತಿನವು ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಸುರುತ ಪಜ್ಜೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 16–2–2003ದಾನಿ ದಿಲ್ಲಿಡ್ ತುಳು ಬೊಲ್ಲಿ ಬೊಲ್ಪು ಲೇಸ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಉಂದೆತ ಉದ್ದೇಸ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನನೆ. ಈ ಸಮಾವೇಶೊದ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ನ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ದಿಲ್ಲಿದ 'ತುಳುನಾಡ್ ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೋರಮ್'ದ ತುಳು ಬಂದುಲು. ಈ ಲೇಸ್‌ನ್ ಅಪಗೊದ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಜಾರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಹತ್ವೊದ ಬಗೆಟ್ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಮಾನ್ಯ ಎಮ್. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಯಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೆರ್ ಧನಂಜಯ ಕುಮಾರ್, ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾನ್ಯ ಆಸ್ಕರ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಸಮಾವೇಶೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಉಂದುವೇ ವೇದಿಕೆಡ್ ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ನ ಪರವಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಮನವಿನ್

ಮಾನ್ಯ ಜಾರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸೆರ್ ದೆತೊಂದು, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ವಾಜಪೇಯಿಗ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೆ ಪಂಡೆರ್. ಆನಿದ ದಿನ ಆ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತಿನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋಂಡು ಪಣ್ಪಿನಾತ್ ಭರವಸೆ ತಿಕ್ಕಿಲೆಕಾಂಡ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ತುಳು ಕೂಟೊದ ಪರವಾದ್ ಬಯ್ದಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಆನಂದೊಗ್ ಗಡಿಯೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಈ ಸಮಾವೇಶೊನ್ ಆರ್ ದಿಂಜ ಪುಗರ್ಯೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕುನ ಕನ ನಿಜ ಆಯಿಲೆಕ ಆನಂದ ಅನ್ವೇಸೊಂದೇ ರೈಲ್‌ಡ್ ಕುಸಿಟ್ ಇತ್ತೆರ್. ತನ ಕುಸಿನ್ ಬಾಕಿದ ತುಳುಕೂಟದಕಲ್ಡ್ ಪಟ್ಟೊಂಡೆರ್. " ಈತ್ನೇಟನೇ ತುಳುಕ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಒಯಿಟ್ ಕಮ್ಮಿ ಉಂಡು.. ತುಳುವೆರೆ ಸಂಕೆ ದಾನ್ನೆ ಕಮ್ಮಿಯ? ತುಳುಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಜ್ಜಾ?..ತಡ ಆದ್ ಆಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡತ್ತ?.." ಇಂಚ ಪಣೊಂದು ಆರೆನ ಮನಸ್‌ದ ಕೊದಿನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಕನ ಆದೇ ಒರಿಂಡ್. ಆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂವಿಧಾನೊಗ್ ಸೇರೊಡುಣ್ಪಿನ ಆಸೆ, ಕನ ದೀವೊಂದೇ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನವು ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ.

"ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಕರೆಂಚಂದಿಲೆಕ ಕಾಪುಗ, ಬುಲೆಪಗ"

ಉಂದು ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಮನಸ್‌ದ ತುಡಿಪು. ಇಂಚಿಪ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ದುನಿಪುಡು ಬಾಸೆಲ್ ಮಾಜೊಂದುಪ್ಪುನೆತ ಸುದ್ದಿಲ್ ಆರೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ದನೇ. ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುಲ ಸೈಪುಂಡಾ ಪಣ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆ. ಲೋಕೊಡು ಏತೋ ಬಾಸೆಲ್ ಸಯ್ಯೊಂದುಲ್ಲ ಪಣ್ಪಿನ ಸುದ್ದಿಲ್‌ಲ ಕೇಣೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ 'ನಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಕರೆಂಚಂದಿಲೆಕ ಕಾಪುಗ, ಬುಲೆಪಗ' ಪಣ್ಪಿನ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ದ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'ಡು ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಒಂಜಿ ಬರವುಡು, "ಫೆಬ್ರವರಿ 21 ತಾರೀಕ್, 'ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ದಿನ' ಆದ್ ಯುನೆಸ್ಕೋ ತೆರ್ಪಾದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ನನ ಇರುವ ವರ್ಸೊಡು ಇತ್ತೆ

ಇತ್ತಿನ ಏತೋ ಬಾಸೆಲ್ ಮಾಯ ಆಪುಂಡುಣ್ಪಿನ ಪೋಡಿಗೆನ್ಲಾ ಪಣೊಂದುಂಡು. ನಮ ಬಾಸೆ ತುಳುಕ್ ಆ ಅವಸ್ಥೆ ಬರಂದಿಲೆಕ ನಮ ಕಾಪೊಡು.. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ನನಲಾತ್ ಬುಳೆಪಾವೊಡು..ದಾಯೆಗ್'ಂದ್'ಂಡ ನಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ನಂಕ್ ಅಪ್ಪೆಲೆಕೊನೇ. ಅವ್ವೆನ್ ನಮ ಮೋಕೆಡ್ ಗೌರವೊಡು ಪಾತೆರೊಡು. ನಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಎಚ್ಚಲ್ಮೆನ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು.."ಇಂಚ ಬುಡು ಉಡಲ್ಡ್ ಪಣೊಂದೆರ್.

ಅರೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮೋಕೆ ಏತ್ ಇತ್ತ್'ಂಡ್ ಪಂಡ, ತನ ಮಗನ ಮದ್ಮೆದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆನ್ ತುಳುಟೇ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪಟ್ಟ್'ದೆರ್. ಆರೆನ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್'ನ ಮದ್ಮೆದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಇಂಚ ಇತ್ತ್'ಂಡ್.

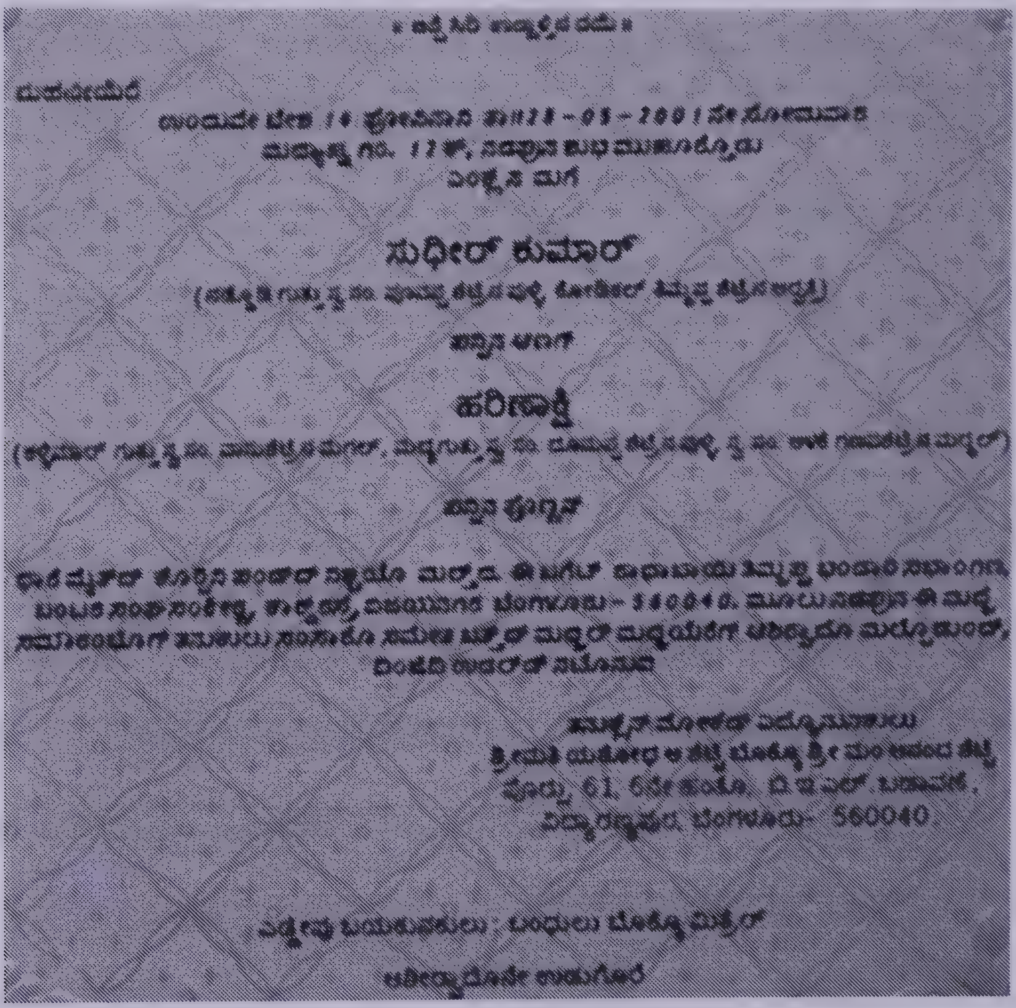
ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್

560040

ಪರಬಾಸೆದ ಮೋಕೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲು ತುಳುನ್ ಮದಪುನ, ತುಳುನ್ ಸಸಾರ ಮಲ್ಪುನ, ತುಳುಟು ಪಾತೆರುನೆಕ್ ಪಿರ ಜಾರುನ ನಡಕೆನ್ ತುಳುವೆರೆಡನೇ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುನ ದಿನೊಕ್ಲೆಡೇ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ತುಳುತ್ತ ಮೋಕೆ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್'ಂಡ್. ಇಂಚಿಪ ತುಳುಟು ಮದ್ಮೆದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಬರೆಪಿನವು

ಎಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ಬವುಸ ಇಂಚ ಆಪಿನೆಕ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಅಪಗ ತೋಜಾಯಿನ ಆದರ್ಶೊನೇ ಮೂಲ ಆದಿಪ್ಪು.

ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊತ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್, 2009ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಜಿರೆಡ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಜಾಗ್ರತಿ ಉಂಡಾದ್ ತುಳುಟು ಪಾತೆರುನವು, ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನವು ಮಾತ ಅಭಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿಲಾಯ. ಉಂದು ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ದಿಂಜ ಸಂತೋಸು ಕೊರ್ತಿನ ಸಂಗತಿ..ತುಳುಕ್ ಭವಿಷ್ಯ ಉಂಡುಂದ್ ಗ್ರಯಿತ್ದ್ ಸಮದಾನೊಡಿತ್ತೆರ್.

ಸಂಪೊಲಿತಿನ ಬೂಕು

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಸೇರೊಡು ಪಣ್ಪಿನನೇ ಕನ. ದಿಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ಜಾರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸೆರೆಡ ಮನವಿ ಕೊರ್ದು ಬತ್ತಿನವುಲ ಪಲಿತ ಕೊರ್ಪಿನ ನದ್‌ರ್ ಇಜ್ಜಾನಗ ಆರೆಗ್ ಬೇಜರ್ ಎಚ್ಚಿಂಡ್. ತುಳುತ್ತ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಆರ್ ಕೊಂಡಾಡೊಂದೇ ತುಳುಕ್ ಮಾನ್ಯತೆ ದಾಯೆಗಿಜ್ಜಿ ಪಣ್ದ್ ಕೇಣೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಅಂದಾಜಿಡ್, ಸುಮಾರ್ 75 ಲಕ್ಷ ಜನ ತುಳು ಪಾತೆರುವೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಉಂಡು. ತುಳು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಬಾಸೆ ಆದುಂಡು. ತುಳು ಲಿಪಿಟೇ ಬರೆತಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯೊಲು, 'ತುಳು ಭಾಗವತೊ', 'ಕಾವೇರಿ', 'ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ' 'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ' ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಉಲ್ಲ. ಈ ಬರವುಲು ಸುಮಾರ್ ಐನೂದು ವರ್ಸ ಪಿರಾಕ್‌ದವು. ತುಳು ಬಾಸೆ ಬಾಯಿ ಬಾಸೆ ಆದ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ಉಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆದ ಮಹತ್ತ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊಂಬಿನವು ಬಾರಿ ಕಸ್ಟನೆ! ತುಳುಟು ಗಾದೆಲ್, ಒಗಟ್‌ಲ್ ಏತ್ ಉಲ್ಲನ? ಜನಪದ ಕತೆಕುಲೆಗ್ ಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚಿಪ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಾತ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಡ್ಲಾ ತುಳುಟು ಬೂಕುಲು ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ ಪೆರ್ಮೆ ಮಲ್ಲನೆ! ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೇನ ಸಿನೇಮೊಲುಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆತ್ಂಡ್. ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಲೋಕೊದ

ಕೊಡಿಕಡೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ಗೌರವೊದ ತಾನಮಾನೊಲೆಡ್ ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು ಬಯಕಿಲೆಕ, ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆನ ತರೆತ್ತ ಮುಂಡಾಸ್‌ದ ಜರಿ. ಪರಊರು ಪರರಾಜ್ಯ, ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ ತುಳುಕೂಟದಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ನೆರೆಗಾದ್, ಬುಳೆಪಾವೆರೆಗಾದ್ ದಿಂಜ ಪೆರತ್ನ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸತು ಸಾಮರ್ತಿಗೆದ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ದಾಯೆಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ?ಉಂದು ಆರೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಪುಟ್ಟುನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆರ್ ತನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಕೇಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ತುಳುತ್ತ ಮಾಹಿತಿದ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಬೋಡು..ಉಂದು ಆರೆನ ಅಂಗಲಪ್ಪು. ಅಂಚ ಆರೇ ಒಂಜಿ ಬೂಕುನ್ ಸಂಪೊಲಿತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. 2004ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಬೂಕುದ ಪುದರ್ ಇಂಚ. "ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಡು ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ". ಈ ಬೂಕುನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತನೇ ವರ್ಸೊದ ಸಂಬುರ್ದೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪೆರ್‌ಲ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿನ್ನೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಕಟಣೆನ್ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ದ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ, ಡಾ. ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ ಮೇರ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಆಜಿ ಮುಕ್ಯ ಬರವುಲ್ ಉಲ್ಲ.

'ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಬಗೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬಯ್ಯಿನ ಸಂಗತಿಲು..'

'ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ'–

'ತುಳತ್ತ ನಿಲೆ, ಬಿಲೆ, ಬುಲೆ'–

'ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ತುಳು'–

'ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಡ್ ಸೇರಾವುನೆಟ್ ಆಪಿನ ಮುಕ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನೆಲ್'

ತುಳುತ್ತ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೆ ಶಿವೋತ್ತಮ ರಾವ್, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಶ್ರೀ ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್, ಶ್ರೀ ರಾಧಾ ಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು ಮೊಕುಲು ಈ ಬರವುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಬರವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಉಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವತಿಡ್ದ್ ಬರೆತಿನವು.

ಈ ಬೂಕುಡು ಆರ್ ತನ ಉಡಲ್ದ ನುಡಿನ್ ಇಂಚ ಪಣೊಂದೆರ್.

"ಇನಿತ ದಿನೊ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಏಳಿಗೆದಂಚಿ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ಬಾರಿ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾತಿನ ಕಾಲ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನೊ, ಜಾಗತೀಕರಣ ನೀತಿಡ್ದಾವರ ಎಲ್ಯ, ಮಲ್ಲ ಬಾಸೆಲು ಪನ್ಪಿನ ಬೇದ ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಾತಾ ಬಾಸೆಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ನನ ಆಪಿನ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮೊದ ಬಗೆಟ್ ದಿನೋಲ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿಯೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನಿ ಬಿನ್ನೊ ಆದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಅಸ್ತಿತ್ವೊನ್ ಒರಿತೊನೆರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಪರದಾಡೊಡಾತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನಿ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಉಂಡು ನಿಜ. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆದ ಪ್ರಭಾವೊ ತುಳುವೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಎಚ್ಚಾದುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಅಭಿಮಾನದಂಚಿ ಸುರುಟು ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನವು ಅಗತ್ಯೊದ ಕರ್ತವ್ಯೊ ಪಣ್ದ್ ಎನ್ನ ಬಾವನೆ.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರ. ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲ್ ಪದವಿ, ಪಣವು, ಗತ್ತ್‌ಗಾರಿಕೆಲೆದ ವ್ಯಾಮೋಹೊಗ್ ಬಲಿ ಆವಂದೆ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದಂಚಿ ಅಭಿಮಾನ ಬೊಕ್ಕ ಮೊರುಂಬಾಟೊದ ಮನೋಭಾವನೆ ಬುಲೆಪಾವೊನೊಡಾಯಿನವು ಇನಿತ ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ್ ತುಳು ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ ಒಯ್ಯುನ ಬದಲ್‌ಗ್

ಬೆಂಬಲ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊರ್ಪಿನವು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಸೇವೆದಂಚಿ ಸಂದಾವೊಡಾಯಿನ ನಿಜವಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾಣಿಕೆ.

ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗೊಡೇ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆತಿನ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಮಾತ ಸವಲತ್ತುಲ್ ತುಳುಕುಲ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಲೆಕನೇ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ಲಾ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವುಲೆಕ ಆವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಅನ್ಕೂಲೊನ್ ಪಡೆಯೊನೆರೆಗಾತ್ರ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಾದ್ ಸರಕಾರೊಗ್ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ ಕನವೊಡು.

.. ಯಾನ್ ಎಲ್ಯಿಡ್ದಿಂಚಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಮೋಕೆನ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು, ಕರಿನ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ದಂಚಿ ಯೆನ್ನ ಚನಿಲ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಯಾನ್ ಸಂಪೊಲಿತಿನ ಈ ಬೂಕುಡು ಎನ್ನ ಅನ್ಬವೊನ್, ಭಾವನೆಲೆನ್ ಪಣೊಂದೆ."

ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ದಾಲ ಅತ್ತ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ನಮ ಏತ್‌ಲಾ ಸಿಫಾರಸ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಆರ್ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಇಂಚ ಕೂಡ್ದು ಪಾಡೊಲಿ.

.. .. .. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಇತ್ತೆ ಕೇರಳೊಡುಪ್ಪುನ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಮಾತ ಜನಾಂಗದಕುಲ್ಲಾ ಪಾತೆರುನ ಮುಕ್ಯ ಬಾಸೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪಣ್ಪಿಂಚಿನ ಪಡ್ದಾಯಿ ಕರೆನಾಡ್‌ದ ತುಳುವೆರ್ ಇನಿಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡಿಕಡೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ರಾಜ್ಯೊದ ಪಿದಯಿಡ್ಲಾ, ಮುಂಬೈ, ಬರೋಡ, ತಿರುವನಂತಪುರ, ಚೆನ್ನೈ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ದಿಲ್ಲಿದಂಚಿನ ನಗರೊಲೆಡ್ಲಾ ದಿಂಜ ಸಂಕೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ಪರದೇಸೊಲೆಡ್, ಮುಕ್ಯವಾದ್ ಕೊಲ್ಲಿದ ಅರಬ್ ದೇಸೊಲೆಡ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಡ್ ಬೆನೊಂದು ಭಾರತೊದ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣ ಆತೆರ್. ಲೋಕ ಕೊಡಿಕಡೆಟ್ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ಕೋಟಿ ಸಂಕೆಡ್ ಜನ ತುಳುಪಾತೆರುವೆರ್. ಭಾರತೊದ ಜನಗಣತಿ

ಕಮಿಶನರ್ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿದ ಸುರುಡ್ದಿಂಚನೇ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಒಂಜಿಮುಕ್ಯ ಬಾಸೆ ಪಣ್ದ್ ಲೆಕ್ಕೊಗ್ ದೆತೊಂದೆರ್.

ಭಾರತೊದ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳು ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಬಾಸೆ ಪಣ್ದ್ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞೆರಾಯಿನ ರಾಬರ್ಟ್ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ 1856ನೇ ಇಸವಿಡೇ ಪಣ್ತೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ 2000 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಆದ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬುಳೇದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿನ ಬಾಸೆ. ದೇಸೊದ, ಪರದೇಸೊದ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಲ್‌ಲ ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆಡ್ ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆದ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬು ಉಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸೊಂತ ಲಿಪಿ ಉಂಡು. ಕ್ರಿ.ಶ. 14ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದಿಂಚ ತುಳುಲಿಪಿಟ್ ಬರೆತಿನ 'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ', 'ತುಳು ಭಾಗವತ', 'ಕಾವೇರಿ', 'ದೇವಿಮಹಾತ್ಮೆ'ದಂಚಿನ ತುಳುತ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾವ್ಯೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದ. ಅವ್ವೆತ ಪ್ರಕಟಣೆಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. 19ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಸುರುಡ್ದಿಂಚನೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಬಯ್ದಿನ ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿಲ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರೊಡು ಬರೆಯೆರ್. 200 ಬೂಕುಲೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು – ಕನ್ನಡ - ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ, ತುಳುವ್ಯಾಕರಣ, ತುಳುಪಠ್ಯಬೂಕುಲು, ತುಳು ಜಾನಪದಸಂಕಲನ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಜರ್ಮನಿದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಲ್ 150 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಪಿರವುಡೇ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು. 20ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬತ್ತಿನ ಬೂಕುಲು 1000ಡ್ದು ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿಪ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಾತ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಡ್ಲಾ ಬೂಕುಲು ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲ.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1976ನೇ ಇಸವಿಡ್ದೇ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ ಪಾಠ ಪಟ್ಟಿಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಒಂಜಿ ಐಚ್ಛಿಕ ಪಠ್ಯ ಆದ್ ಸೇರಾದ್‌ಂಡ್. ಕರಿನ 25 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ಸುಮಾರ್ 1000ದಾತ್ ಎಂ.ಎ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲ್ ತುಳು ಭಾಷೆ–ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡು ಕಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆದ ನಿಲೆಟ್ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಲಾ

ಪಡೆತೊನೆರೆಗಾತ್ಂಡ್. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡು 1992ನೇ ಇಸವಿಡೇ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳು ಪೀಠ ತಾಪನೆ ಆತ್ಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊಲಾ ಒಂತೆ ಅನುದಾನ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಈ ಪೀಠ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್, ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಪಾಡ್ದ್, ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಬೇಲೆಡ್ ದುಂಬರಿಯೊಂದುಂಡು.

ಉಡುಪಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ತುಳು-ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಿಘಂಟ್‌ಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಆಜಿ ಸಂಪುಟೊದ ಈ ನಿಘಂಟ್ ಭಾರತೊದ ಬಾಸೆಲೆನ ನಿಘಂಟುಲೆಡೇ ಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆತ್ಂಡ್. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಿಲೆಟ್ 30 ವರ್ಸೊಡ್ದ್‌ಂಚ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ಕಮ್ಮಟ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದೇ ಬಯ್ದ್ಂಡ್. 'ತುಳುವ' ಪುದರ್ದ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಅಂಚೆನೇ ಬೇತೆ ತುಳು ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆತನೇ ಜತೆತ ನನೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ, 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ'(ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ). ಉಂದೆಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದಸಂಗತಿಲೆನ ಸಾರಸಾರ ಗಂಟೆದ ದೃಶ್ಯ, ಶ್ರಾವ್ಯ, ದಾಖಲಾತಿಲ್ ಉಲ್ಲ. ಈ ದಾಖಲಾತಿ ಸಂಪೊತ್ತುನ್ ಊರು, ಪರವೂರು, ಪರದೇಸೊದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಪಡೆತೊನುವೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಪಿದಯಿಡ್ಲಾ ಕಣ್ಣೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಕೇರಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಒಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಕಾಲೇಜು ಪೂನಾ, ಜರ್ಮನಿದ ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮುಲ್ಪೊಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆಲ್ ನಡತೊಂದುಲ್ಲ.

ಅಮೇರಿಕಾ ಬೊಕ್ಕ ಯುರೋಪುದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲೆಡ್ ತುಳುನ್ ಭಾರತೊದ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಬಾಸೆ ಪಣ್ದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಅಮೇರಿಕಾದ ಜಿ.ಆರ್.ಇ ಮತ್ತು ಟಿ.ಒ.ಇ.ಎ.ಎಫ್.ಎಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ತಾನಮಾನ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಡ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದಿನ ಜಗತ್ತ್‌ದ 133 ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಭಾರತೊದ 17 ಬಾಸೆಲ್ ಉಲ್ಲ. ಅಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಬಾಸೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ1976ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಂಡಾಂಡ್.ಅವು ಸುರುಡ್ದಿಂಚಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊರ್ದು ತುಳು ಕಾರ್ಯಕಮ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.ತುಳುಟು ವಾರ್ತೆಲೆನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.ಸಿಲೋನ್ ರೇಡಿಯೋ ಏಪೊಡ್ದಿಂಚನೇ ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪುಂಡು.. ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರದರ್ಶನಲಾ ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ 1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.ಅನುದಾನೊಲ್ಲಾ ಕೊರೊಂದುಂಡು.ಈ ಅಕಾಡೆಮಿ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆನ್ ದುಂಬರಿತೊಂದುಂಡು. ವರ್ಸೊಲಾ ಎಡ್ಡೇನ ತುಳು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಬಹುಮಾನ ಕೊರೊಂದುಂಡು.ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ದಿಂಜ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನ ಗಣ್ಯೆರೆಗ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳುತ್ತ ಇರುವೆರ್ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಭಾಷಾ ಸಮ್ಮಾನ್' ಗೌರವೊಲಾ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ನಾಟಕೊಲು ಬಾರಿ ಮುದರ್ ಪಡೆತ್‌ದ. ಊರೂರುಲೆಡ್, ಪರವೂರು ಪರರಾಜ್ಯ ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ಲಾ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ರಂಜನೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಲ ದಿಂಜ ಜನೊತ ಮನ

ಮೆಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪರ್ಬಯ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ತಾಳಮದ್ದಲೆಲ್ ಬಾರಿ ರೈಸೊಂದುಂಡು. ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೇನ ಸಿನೆಮೊಲುಲ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಿನೇಮೊಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ಲಾ ಗೆಂದ್‌ದ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಉತ್ಸವೊಲೆಡ್ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಲ್ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆತ್‌ದ.

ತುಳುವೆರ್ ಪರವೂರು ಪರದೇಸೊಲೆಡ್ಲಾ ತುಳು ಕೂಟದಂಚಿನ ಸಂಘಟನೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದೆರ್. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾರತೊದ ಪರಂಪರೆನ್ ಒರ್ಪಾವೊಂದು, ತೆರ್ಪಾವೊಂದು ಬರ್ಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ವೃತ್ತಿಪರ ಕಾಲೇಜುಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆದಕುಲು ನಡಪಾವುನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ತುಳುತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಮೀಸಲಾತಿದ 'ಸೀಟ್'ಲ್ ಉಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ದ.ಕ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಜಾತಿ, ಮತ ಭೇದ ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬಾಸೆ ಆದುಂಡು. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದಕುಲ್ಲಾ ತಂಕ್ಲೆನ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆನೇ ಗಳಸೊನುವೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ದಿಮೆ, ರಾಜಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಒವ್ವೇ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಇತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟೊಡು ಮನ್ನಣೆಲಾ ಪಡೆತೊಂದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಬೆಂದಿನ ಗಣ್ಯೆರೆನ ನಾಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣೊಗಾದ್ ಬೆಂದಿನಕಲ್ನ ನಾಡ್. ಇತ್ತೆ ತಂಕ್ಲೆನ ಬಾಸೆಗ್ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನಾದಿಗೆಗಾದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಈತ್ನೇಟಲಾ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜಿಣ್ಪಿನನೇ ಮಲ್ಲ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ..

ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಈ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಪಣೊಂದೆರ?ಏತ್ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಪಣೊಂದೆರ?ಅಂಚ ಪಣೊಂಬಿನ ಉಮೇದ್‌ಡೇ ಈ ಬೂಕುನ್ ಸಂಪೊಲಿತ್‌ದ್ ಬರೆಯೆರ್. ಈ ಬೂಕುನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನಗ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ.ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಬೂಕುದ ಬೆರಿನುಡಿಟ್ ಇಂಚ ಪಣ್ತೆರ್.

"ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಇತ್ತೊಂದು ತುಳು ಪರ್ಬ, ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಜ್ಜೊ ಕೂಟೊಲೆನ್, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆ ಅನಾವರಣ, ತುಳು ಚಳುವಳಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆದ ಅನುಭವ ಪಡೆತಿನಾರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಸುರುಡ್ದಿಂಚೊಗುಲಾ ಸಕ್ರಿಯವಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನಾರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನ ಪೊರುಂಬಾಟೊದ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಲಾ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಮಾಹಿತಿ ಗ್ರಂಥ ಈರ್ ಸಿದ್ದ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಆರೆಡ ಪಂಡಿಸಾತ್‌ಗ್ ಆ ವಿಷಯೊಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಕೂಡುಪಾಡ್‌ದ್ ಜೋಡಿದ್, ಗೋಡಿದ್, ಪೊರ್ಲುಡು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಾರ್. ಈ ಬೂಕುಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಏರೇರ್ ಮಾತ ಬೇತೆಬೇತೆ ರೂಪೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್.. .."

ಆಪ್ತೆರ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ:

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಆಪ್ತೆರ್ ದಿಂಜ. ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತಿನ ಕುಡ್ಲಡ್ ಅಂಚೆನೇ ನಿಲೆ ಊರೊಂದಿನ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ ಆರೆನ ಆಪ್ತೆರ್ ಏಪೊಲಾ ಆರೆನ್ ನಿನೆತೊನುವೆರ್. ಆರೆನ ಆಪ್ತೆರೆನ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಒರಿ ಇತ್ತೆ ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಮಾನ್ಯ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗಮೇರ್. ಆನಂದೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗೆರ್ನವು ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ಬಾಮೊಲು. ಪಂಡಿನಾತ್ ಒರಿಯುನ ನೆಂಪುದ ಸಂಚಿ..

"ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಯೆಂಕ್ ದಿಂಜ ಆಪ್ತೆರ್. ಆರ್ ಸಮುದಾನೊದ ಸುಬಾವುದಾರ್. 'ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕದು' ಪಣ್ಪಿಲೆಕದಾರ್. ಅರೆಗ್ ಜನ ಸಂಪರ್ಕ ದಿಂಜ. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್, ರಾಜಕಾರಣಿಲೆನ ಸಂಪರ್ಕೊಡ್

ಉಪ್ಪುನಾರ್.ಈ ಸಂಪರ್ಕೊದ ಲಾಬೊನ್ ಸೊಂತೊಗಾದ್ ಗಳಸೊನಂದೆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಹಿತೊಕಾದ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊನುನಾರ್. ಚುರ್ಕುದ, ಚಾತುರ್ಮೆದ, ನಿಷ್ಠೆದ ಸಂಘಟಕೆರಾದ್ ಎಡ್ಡೇನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದುನ ಉಮೇದ್‌ನ್ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಒರ್ತೊಂದಿನಾರ್. ಏರೆಡಲಾ ಪಾತೆರ್‌ದ್, ಒವ್ವೇ ಸಂಗತಿನ್ ಅಂದ್, ಅತ್ತ್ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಆರೆನವು. ಏರೆನೊಟ್ಟುಗುಲಾ ಬೆರೆವೊಂದು ಆನಂದೊನೇ ಪಟ್ಟುನ ಆನಂದೆರ್ನ ಸಾವಾಸ ಏರ್ಲಾ ಬಯಕುನಂಚಿನನೇ! ಬೊಲ್ದು ಸಫಾರಿ, ಬೊಲ್ದು ಪ್ಯಾಂಟ್ ಆರೆನ ಇಸ್ಟೊದ ತುತ್ತೈತ. ನುಡಿ ನಡಕೆಲ ಸಾದಾ ಸೀದಾದನೆ. ಪಾತೆರೊಡು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇತ್ತಿನ ಆರೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಚರ್ಚೆ, ಪಟ್ಟಾಂಗ ಕುಸಿತನೆ. ತುಳುಕು ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯತೆಗಾದ್ ಮನವಿ ಕೊರ್ಯೆರೆ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆಬೇತೆ ತುಳುಕೂಟೊಲು ಒಂಜಾದ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋತಿನ ಸಂದರ್ಬೊಡು, ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋನಗ, ಬನ್ನಗ ಸಾದಿಡ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡಿಬೆಸರ್ ಆವಂದಿಲೆಕದ ಆರೆನ ಪಾತೆರಕತೆ, ಪಟ್ಟಾಂಗ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪುಡು ಮಗ್ಪುಂಡು. ಆರ್ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಮಲ್ಲ ಸಂಪಾದನೆನೇ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪ್ರೀತಿ ಇಸ್ವಾಸೊದ ಸಂಪಾದನೆ.

ಯೆನ ಮೆಗ್ಯೆ ದಿ.ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರು ತುಳು ಕೂಟೊದ ಗಟ್ಟಿ ಕಂಬೊಲು ಆದ್ ಬೆನ್ತಿನಕುಲು. ಇರುವೆರ್ಲಾ ಒರಿಯಗೊರಿ ಆಪ್ತೆರಾದ್‌ಲಾ ಸುಕದುಕ್ಕೊಡು ಪಾಲ್‌ಪಡೆತಿನಕುಲು. ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ನ 'ಡೊಂಕು ಬಾಲದ ನಾಯಕರು' ನಾಟಕೊಗು ರಾಜಕೀಯ ವಲಯೊಡು ಇರೋದ ಬತ್ತಿನಪಗ ಸಂದರ್ಬೊಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬೆರಿಬಲ ಕೊರ್ತಿನ ಆನಂದೆರ್ ಏಪೊಲಾ ಸತ್ಯೊದ ಕೋಡಿಡೇ ಉಂತುನಾರ್. ಅರೆಗ್ಲಾ ಕತೆ, ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನ ಪ್ರತಿಭೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರೆಯಿನವು ಮಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ತ್ ಪಣ್ಪಿನ ಗೇನೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬರೆಯಿನವು ಕಾಲೊದ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಗೆಂದ್‌ಂಡನೇ ಸಾರ್ಥಕ ಪಣ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತಿನೆಟಾದ್ ಬರೆತಿನಿ ಕಮ್ಮಿ. ಆಂಡ ಆರೆನ ಕತೆ, ನಾಟಕ ಉಂದೆಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗುಣ, ಕಾಲ್ಪನಿಕತೆತ ಒಪ್ಪ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರೆನ ಬರವುಡು ಎಂಚನಾ ಅಂಚೆನೇ ನಸುತೆಲಿಕೆದ ಪಾತೆರೊಡುಲಾ ಆರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ ಚಿತ್ರಣೊದ ಸೊಗಸ್ ಕುಸಿತನೆ.

ಎಡ್ಡೆ ಸೊರಬಾರೊದ ಆರೆನ ಸೊರದನಿಲಾ ಆರೆನ ನುಡಿಕ್ ಕೇಣುನಕಲ್ನ ಕೆಬಿಕ್ಲೆನ್ ಕೊಂಡೆ ಮಲ್ಪಾವುಂಡು.

ಆನಂದಶೆಟ್ರ್ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನಾರ್. ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಕ್ತಿದ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಪಿನಿ, ಸಂಘಟನೆದ ವತಿಡ್ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನ್, ಉಂದು ಮಾತ ಆರೆಗ್ ಇಷ್ಟ.ಆರೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ.ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲು ಓವ್ವೇ ಜಾತಿ ಮತತಕುಲು ಆಂಡಲಾ ಆರೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಅಕುಲು ತುಳುವೆರ್.ಬೆಂಗ್ಳೂರು ತುಳುಕೂಟ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಲ್ಪುನಗ ಲೇಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆಡ್ ಇರ್ಲ್‌ಪಗೆಲ್ ಸೊಂದುದು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಗೆಲ್ಮೆಗ್ ತನ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯಿನಾರ್.1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಆಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು, ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಅಲ್ಪದ 'ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯ'ದಕಲ್ಡ ಪಣವು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಸಾದನೆಲ ಆರೆಡ ಆತ್ಂಡ್. ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ತುಳುತ್ತ ಬೇಲೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಪೋಂಡ, ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಸಾಯಸಕಾಯ, ಉಪಚಾರ ಉಂಡುಂದೇ ಲೆಕ್ಕ!

ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಗೌರವ. ಭಾರತೊದ ಸುರುತ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೊರುಂಬಾಟೊದ ಪೊಂಜೊವು ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ದೇಸೊದ ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ತಾನಮಾನ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಇಚಾರ ಆರೆನವು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಅಂಕಬೀರೊದ ಪೊಣ್ಣಗ್ ರಾಜಧಾನಿಡ್ ಪ್ರತಿಮೆ ಉಂತಾವುನ ಅಗತ್ಯೊನ್ ಸರಕಾರೊದ ಗಮನೊಗ್ ಕಣಪಿನೆಟ್ ಆರ್‌ಲಾ ಒರಿಯಾದ್ ಬೆನ್ತೆರ್. ಕಡೆಕ್‌ಲ ಸರಕಾರ ಯಶವಂತಪುರೊಟು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಸರಿಯಾಯಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿಜಿ ಪಣ್ಪಿನ ಬೇಜರ್ ಅರೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಬೇಜಾರ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಆರ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊಡು ಕಡಲ ಕರೆ ಗಾಳಿಡ್, ಕಡಲಸಿರೆ ನಲಿಕೆಡ್, ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಕೇನೊಂದುಂಡು ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮದಿಪು. ನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತೆರೊಂಜಾದ್ ಸೊರ್ದಯೊಡು ಬದ್ಕ್‌ಲೆ ಬಾಲೆಲೇ ಪಣ್ಪಿ ನುಡಿ ಕೇನುಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕುಡ್ಲಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನಪಗ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಬಾರಿ ಆನಂದ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಒಂತೆ ದಿನೊಟೇ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ರದ್ದ್ ಮಲ್ತಿನಪಗದ ಆರೆನ ಕೋಪಲಾ ಬಾರಿ ಬಿರ್ಸದನೆ. ಸರಕಾರೊದ ಕ್ರಮೊತ ಇರೋದವಾದ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ತುಳುವೆರ್ ರಾಜಧಾನಿಡ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಯಿತ ಮುಕ್ಯ ಸಗ್ತಿಯಾದ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳುಅಕಾಡೆಮಿ ಕುಡ ಒರ ಉಂಡಾಪಿನೆಟ್ ಆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನ ನೆಂಪುಡು ಒರಿಯೊಡಾಯಿನನೆ.

ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪೊತ್ತುದ, ಸೊಂತ ಲಿಪಿತ ತುಳು ಬಾಸೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆವಂದಿನ ಬೇಜರ್ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಎಸ್. ರೈನೊಟ್ಟುಗೆ ಒಡನಾಟ ಇತ್ತಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ದಿಂಜ ಪೊಲಬುಲಾ ಇತ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ನಾಡ್, ನುಡಿತ್ತ ಬಗೆಟ್ ತೆರ್ಪಾವುನ ಬೂಕುಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊಲಾ ಆರೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಸಂವಿಧಾನೊಗ್ ಸೇರಾವೊಡೇ ಪಣ್ಪಿನ ಚಲ ಆರೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ನಿಲೆತ್ತ ಒವ್ವೇ ಪ್ರಯತ್ನೊಗುಲಾ ಆರ್ ದುಂಬು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಅವು ಆಯಿಜಿ. ಆ ಆಸೆ ದೀವೊಂದೇ ಆರೆನ ಬದ್ಕ್ ಕರಿತೆರ್. .. ..”

ಮಾನ್ಯ ಡಾ.ಎಮ್. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ

ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಡಾ.ಎಮ್. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಯೆರ್ಲ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಆಪ್ತೆರ್. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಬಗೆಟ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ‘ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್’ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಬೂಕು ಬರೆಪಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕೇಣ್ದ್ ಕುಸಿ ಆದ್, ಬೂಕು ಬರೆಪಿನ ಯೆಂಕ್ ಇಂಚ ಕಾಕಜಿ ಬರೆತೆರ್.

“ದಿವಂಗತ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತಿನ ಅಚ್ಚಿಮೆಚ್ಚಿದ ತುಳುವೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೀರರಾಣಿ

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪೋಣೆಯಿನಾರ್. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಾದನೆ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿನನೆ! ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗಾದ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೆನ್ಪಾಟೊನ್ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಾದನೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ."

ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಚಿವೆರ್, ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇ ಗೌಡೆರ್

"ಬೆಂಗ್ಳೂರ್ದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಪುರೊತ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆದ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊತ ಬೀದಿ ದೀಪೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್, ಬಸ್ಸ್ ಸಂಚಾರೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ದುಂಬಾಳ್ ಆದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರ್. ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಆಪೊತ್ತುಗಾಪಿನ ಬಂದುಲೆಕ ಒವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಸಾಯುಸಕಾಯೊಗ್ ದುಂಬಾವೊಂದು, ಪರೋಪಕಾರೊದ ನಿಲೆಟ್ ತನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ತೊಂದಿನಾರ್. ಪರೋಪಕಾರೊಡೇ ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊಟು, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘೊದ ಗುರಿಕಾರೆ ಆದ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪರೋಪಕಾರಿನ ಬದ್ಕ್ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ಆದರ್ಶ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುವೆ. ."

ಮಾನ್ಯ ಈಶ್ವರ ದೈತೋಟ(ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್)

"ಮ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಸಾದನೆ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟೆರಾವಂದಿನವು. ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪರ್ಚಯದಾರ್. ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡುಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ನನ ಇಜ್ಜೆರ್ ಪಣ್ಪಿನವು ನೆಂಪುಗ್ ಬರೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಯೆಂಕ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್, ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ, ಸಿನೇಮಾ, ನಾಟಕ ನಟೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ, ದಿ.ವಿಶುಕುಮಾರ್. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನಂಚಿನ ಸಾದಕೆ ನಮ ನಡುಟು ಇಜ್ಜೆರ್ ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ಮನಸ್ ಒಪ್ಪುಜಿ. ಆರೆನ ನೆಂಪುಗ್ ಬೂಕು ಬರೆಪಿನವು ಆವೊಡಾಯಿನ ಬೇಲೆನೇ. ಈ ಬೂಕುನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಕಣಪಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆನೆ. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಮಾನಾದಿಗೆ

ತಿಕ್ಕೊಡುಂದ್ ಆರ್ ಮಲ್ಪಂದಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ತುಳು ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಚಾರ ಆವೊಡುಂದು, ಅಪಗದ ಕೇಂದ್ರ ವಾರ್ತಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಸಾರ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಯಚ್.ಕೆ.ಎಲ್. ಭಗತ್‌ಗ್ ಮೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಯಾನೇ ಒಂಜಿ ಬಿನ್ನಂತೋಲೆ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆ..ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪಾಪೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ರಾಜಧಾನಿಡ್ ಉಂತಾವುನೆಕಾದ್‌ಲ ಆರ್ ತನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಲ ಕೊರುಂಡ್. ನಿಜ್ಜೊಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆನೊಂದೇ ಇತ್ತಿನ ಮೆರೆನಂಚಿನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರ್ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಸಮಾಜೊಗ್ ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡು.. ..”

ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್

“ಮ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಪುದರ್ ಕೇಣ್ಣಗನೇ ಆನಂದ ಆಪುಂಡು.ಆರ್ ಆನಂದ ಪಟ್ಟುನ ಗುಣೊತಾರ್.ತನ್ನ ಬೆಂಗ್ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ನ್ ಉಡಲ್‌ಡೇ ಮದೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಲಾ ಬೆಂದಿನಾರ್. ಅಯಿಟೇ ಕುಸಿ ಪಡೆತಿನಾರ್. ಆರೆನ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಸಗ್ತಿಂದ್‌ಲಾ ಪಂಡೊನೊಲಿ..

ಎಂಕ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನಿ ಎನ್ನ ಗುರು ಆದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ರಾಧಾ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯೆರ್.ಆರ್ ಇತ್ತೆ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡುಲ್ಲೆರ್. 1974ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ ಬರೆತಿನ ‘ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ’ ನಾಟಕೊನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ತುಳು ಕೂಟೊದ ಆಸರೆಡ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರೆಗ್ ಮೊಕುಲ್ನ ಇರುವೆರ್ನ ಉಮೇದ್ ಮುಕ್ಯ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ‘ಅಬ್ಬಕ್ಕ’ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಗೌರವ. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಗುಣ ನಡಕೆಲ್, ದೈರೊದ ಸಾದಗೊಲು, ನಾಡ್‌ದ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಉದ್ದಾರೊಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಉಮೇದ್, ನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನ್ ಕಾತೊನುನ ಸಂಕಲ್ಪ, ನಾಡ್‌ಗಾದ್ ಪೊರುಂಬುನ ಚಲ, . . ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಕೇಂಡಿನಾತ್ ಯಾರಂದ್.ಎನ್ನ ನಾಟಕೊನ್ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಓದೊಂದೆರ?”ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸಾದನೆನ್ ಕೇಣ್ಣಗ ಯೆನ್ನ ಮೆಯಿಮನ ಇರ್ಮನೆ ಆಪುಂಡು” ಇಂಚ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಸುರುಟು ನಾಟಕ ಬರೆತಿನ ಎನಡಲ ಆರೆಗ್ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ, ಗೌರವ. ಯೆಂಕುಲು ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯುಲೆಕೊನೇ ಇತ್ತೆಂದ್‌ಲ ಪಣೊಲಿ.ಯಾನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋಂಡ, ಸುರುಟು ಆರೆಗೊಂಜಿ ಫೋನ್ ಮಲ್ಪೊಡೆ. ಮಲ್ತ್‌ಜಿಡ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಬೇಜರ್ ಆವು! ಯಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆಗ್ ಎನ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಹಕ್ಕ್ ಉಂಡಾಂಡ್.ಅವು ಆರೆನ ಸೊಂತ ಲಾಬೊಗಾದ್ ಅತ್ತ್.ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಒರಿಪಾವುನೆಕಾದ್, ಬುಳೆಪಾವುನೆಕಾದ್‌ಂದೇ ಪಣೊಲಿ. ಆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಆಸೆಲ್ ಪಂಡ, ಒಂಜಿ, ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಭಾರತೊದ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರ್ಪಾವುನವು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ, ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನವು. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆ ತಾಪನೆಗಾದ್ ಸಜ್ಜಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.ಆಂಡ ಸರಿಯಾಯಿನ ಜಾಗೆ ಒವ್ವುಂದ್ ನಿಚ್ಚಯ ಆವಂದೆ ಅವು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಡೇ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ಪುರಭವನೊದ ಎದುರುಡೇ ಉಂತಾವೊಡುಂಡ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಅಲ್ಪ ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಪ್ರತಿಮೆ ಉಂತಾವುನ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆ ಉಂತಾವುನೆತ ಬಗ್ಗೆಡ್, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ನವು "ನೋಡೋಣ", "ಮಾಡೋಣ" ಇಂಚಿತ್ತಿನನೇ ನುಡಿ!

ಒಂಜಿ ದಿನ ಯಾನ್ಲಾ, ಆನಂದೆರ್ಲಾ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಮಾನ್ಯ ಡಾ.ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿಯೆರೆನಡೆಗ್ ಪೋಯ. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆ ಉಂತಾವುನೆತ ಬಗ್ಗೆಡ್ ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ. ಅಕೇರಿಗ್ ಒಂಜಿ ನಿಚ್ಚಯೊಗ್ ಬತ್ತ.ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರು ನಗರೊಗ್ ಪೊಗ್ಗುನಲ್ಪದ ಯಶವಂತಪುರೊಟು ಎಡ್ಡೆ ಜಾಗೆಡ್ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ಉಂತಾವುನೆಕ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್‌ಲ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಮಸರೊಡೇ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆ ಯಶವಂತಪುರೊಟೇ ತಾಪನೆ ಆಂಡ್.

ಒವ್ವೇ ಬೇಲೆನ್ ಹಟಕಟ್‌ದ್ ಮಲ್ತ್ ಮುಗಿಪುನ ಗುಣ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನವು.ತುಳು ಕೂಟೊದ ಕಾರ್ಯಂತೆ ಆದ್‌ಲಾ ಆರ್ ದಿಂಜ ಬೆಂದಿನಾರ್.

ಇರುವೆರ್ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಅಪಘಾತೊಡು ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ದುಕ್ಕೊನ್ ಆರ್ ಜನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಮದಪ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ತುಳುತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಮನದೀದ್ ಬೆಂದ್ಯೆರ್. ತಾರೀಕ್ 24-12-2011 ಈ ದಿನ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ಎನ್ನೊಂಜಿ ಬೇಲೆಗ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋಯೆ. ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಎಡ್ಮ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಮಾಮೂಲಿದಂಚ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಫೋನ್ ಮಲ್ತೆ.ಪಾತೆರ್ನಗ "ಎಂಕ್ ಒಂತೆ ಉಸಾರಿಜ್ಜಿ. ಬೋಡಾಂಡ ಈರ್ ಉಪ್ಪುನ ಹೋಟೆಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡೆರ್. ಯಾನ್ "ಈರ್ ಆಯೆಸೊಡಿತ್ತಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಹೋಟೆಲ್‌ಗ್ ಬರೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಇನಿಯೇ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪಿರ ಪೋವೊಡು. ನನೊರ ಪುರ್ಸೋತುಡು ಬರ್ಪೆ.ಅಪಗ ಇರೆಗ್ ತಿಕ್ಕುವೆ" ಪಂಡೆ.

ಆನಿಯೇ ಇರ್ಲ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪಿರ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ.ಎನ್ನ ಮೊಬೈಲ್‌ಡ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೇಣ್‌ಂಡ್.ಪಾತೆರ್ನಗ ತಿಕ್ಕಿನ ಸುದ್ದಿ ಇಂಚ, "ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತೀರ್ಯೆರ್!"ಎನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಸಕ್ಕ ಆಂಡ್.ಅಯ್ಯಬ್ಬ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಗೆನೆ?ನೀರ್ದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಗುಳ್ಳೆದಲೆಕನೆ! ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಎಡ್ಮ ಗಂಟೆಡ್ ಪಾತೆರ್ದ್, ಇರ್ಲ್‌ದ ಎಡ್ಮ ಗಂಟೆಡ್ ಆರ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಕೈಲಾಸ ಸೇರ್ಯೆರ್! ಬೊಕ್ಕ ಏರ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾಪುಂಡು. ಎನ ಮನಸ್ ಕೇಣೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, "ನನೊರ ಪುರ್ಸೋತುಡು ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗ್ ಪೋದು ಆಪ್ತೆರಾಯಿನ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ್ ತೂಪಿನ ಬಾಗ್ಗ ಎಂಕ್ ಇಜ್ಜತ್ತ?"

ಆರ್ ಬಯಕಿನೆನ್ ಮಾತ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.ಬಾಕಿ ಒರಿದಿನಿ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವುನವು ಮಾತ್ರ.ಆರ್ ಈ ಸಾದನೆಗಾದ್ ದಿಂಜ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ವತಿಟ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ಲಾ ಪೋಯೆರ್.ಉಂದುವೇ ಅಂಗಲಪ್ಪುಡಾದ್ ಆರ್ 'ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಡ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ' ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಬೂಕುನ್ ಸಂಪೊಲಿತ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆರೆನ ಸಮಾಜಸೇವೆಲ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿಯುನಂಚಿನನೆ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಪುರೊಟ್ 'ಹೆರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ವೇದಿಕೆ' ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಹಿತೊಕಾದ್‌ಲ ಬೆಂದ್ಯೆರ್.ಅಕ್ಲೆನ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡದಪಗ ಕಾಸ್‌ದ ಸಾಯ ತಿಕ್ಕುಲೆಕೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮಲ್ತೆರ್.ಆರೆಗ್ ಪರಿಸರ ಸೊಚ್ಚ ಉಪ್ಪೊಡು, ಪೊರ್ಲು ಉಪ್ಪೊಡು.ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಯೊಡು, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊತ ತಂಕ್ಲೆನ ಬಡಾವಣೆಡ್ ಪೂಬಿತ್ತಿಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬುನ ಕಳ ಮಲ್ತೊನುನ ಸಾದನೆಡ್ ಗೆಂದ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸೇವೆನ್ ಅಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ತೆರಿಯೊಂದು, ಬಿ.ಬಿ. ಎಮ್. ಪಿ. ವಾರ್ಡ್ ಸಂಕೆ, 9,6ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ಬಿ.ಇ.ಎಲ್. ಬಡಾವಣೆದ ಉದ್ಯಾನೊಗ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಪುದರ್ ದೀಪಿಲೆಕ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿನಕ್ಲೆಡ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್ಗ್.."

ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಸಂದಾಯ ಆಯಿನ ಮಾನಾದಿಗೆಲ್

- 1995ನೇ ಇಸವಿಡ್ 'ತುಳುಕೂಟ' ಉಡುಪಿ, ಉಂದೆತ 10ನೇ ವರ್ಸೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಗೌರವ ಸನ್ಮಾನ
- ಬ್ಯಾರಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ಡ್ದ್ ಗೌರವ ಸನ್ಮಾನ
- 2000ನೇ ಇಸವಿಡ್ 'ತುಳುವೆರೆ ಚಾವಡಿ'ಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- 2003ನೇ ಇಸವಿಡ್ 'ಸರಿಗಮ ಕಲಾ ವೇದಿಕೆ', ಬೆಂಗಳೂರುದಕಲ್ನ ಮಾನಾದಿಗೆ
- ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವ–2 ನಡಪುನಗ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಬೆಂದಿನ ನಿಲೆಟ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- 2005ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- 2009ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಸನ್ಮಾನ
- 2011ನೇ ಇಸವಿಡ್ 'ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು' ಸಂಘಟನೆಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- 'ರವಿಕಿರಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ' ಬೆಂಗಳೂರು, ವತಿಡ್ದ್ 'ನಾಡರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'
- ಚೆನ್ನೈ ಬಂಟೆರೆನ ಸಂಘೊಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಂಟೆರೆನ ಸಂಘೊಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಪುರೊತ 'ಕೈರಾಳಿ ಸಮಾಜಂ' ವತಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ
- 'ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ ಸಂಘ' ಮೀರಜ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ವತಿಡ್ದ್, ತುಳುನಾಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭವನೊದ ಉದಿಪನೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಸನ್ಮಾನ.

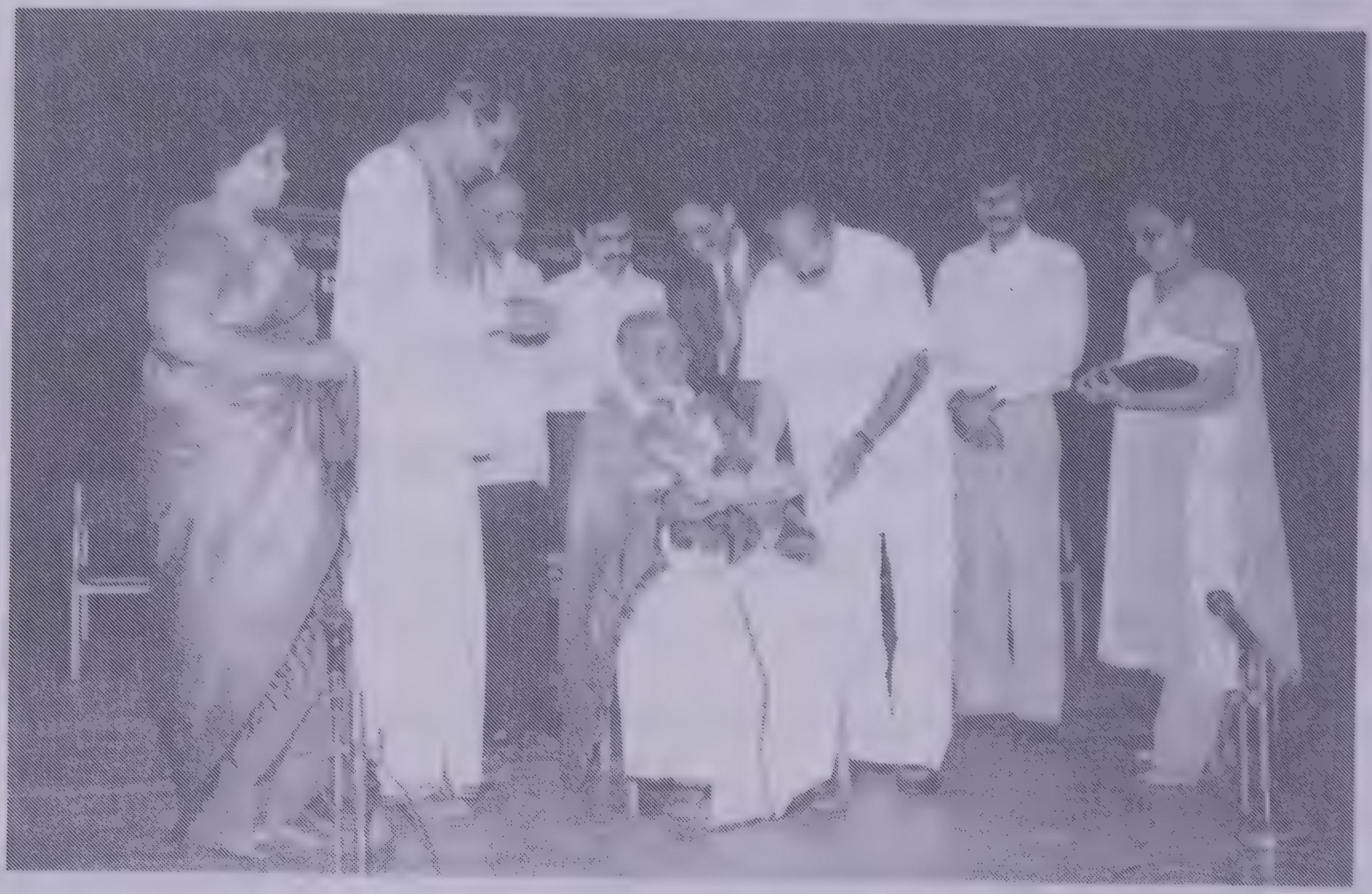

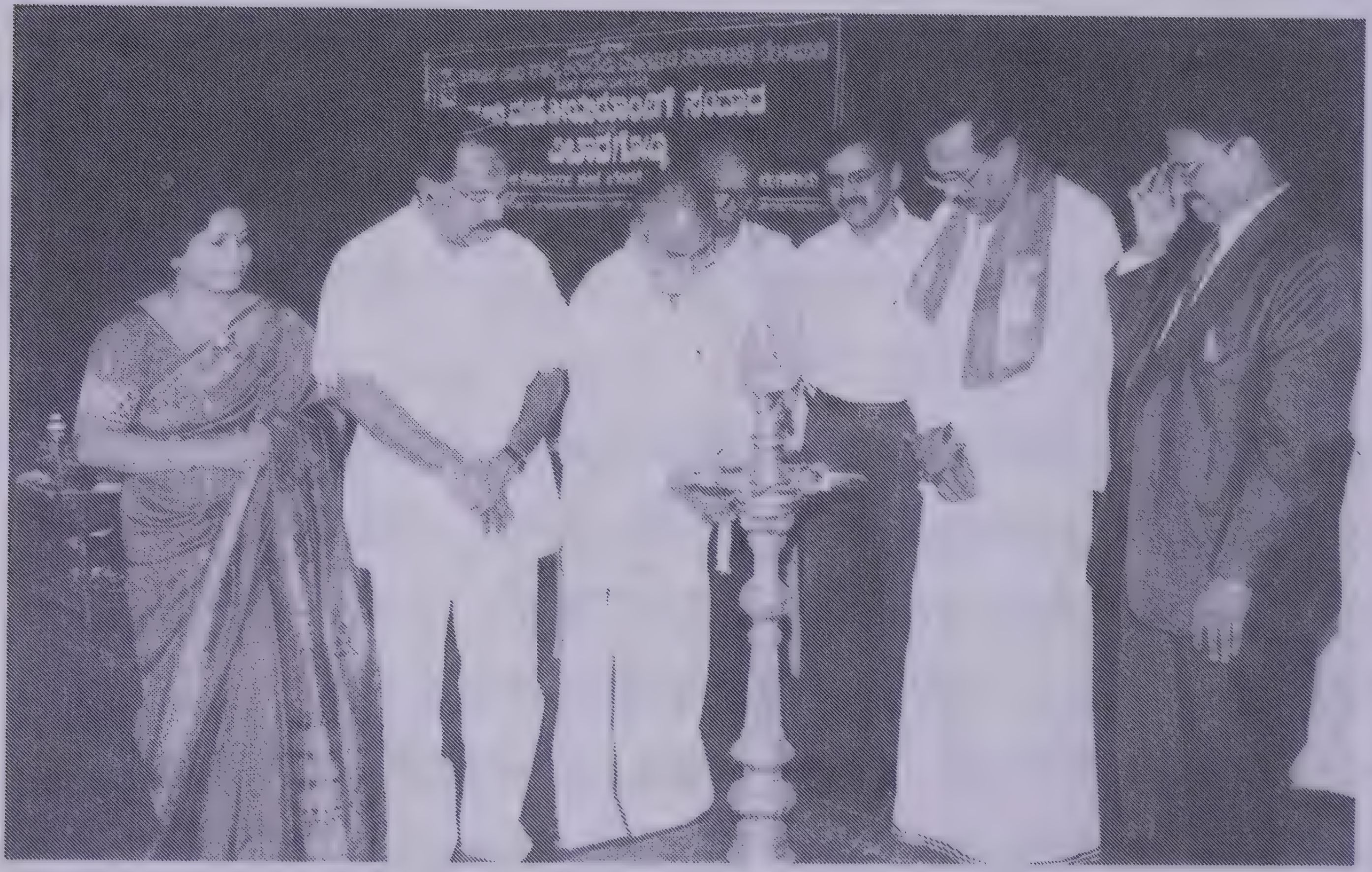

ಪತ್ತನೆ ವರ್ಸೊದ ಪರ್ಬ

ತುಳು

Members of the Tulukoota, Bangalore stage a protest in front of the Mahatma Gandhi statue on Wednesday. They had a list of demands to the State Government among which was including Tulu in the Eight Schedule of the Constitution, installing the statue of Rani Abbakka in the City, naming a stretch of outer ring road after Dr. Shivarama Karanth and releasing salary to the employees of Tulu Sahitya Akademi. — Express photo

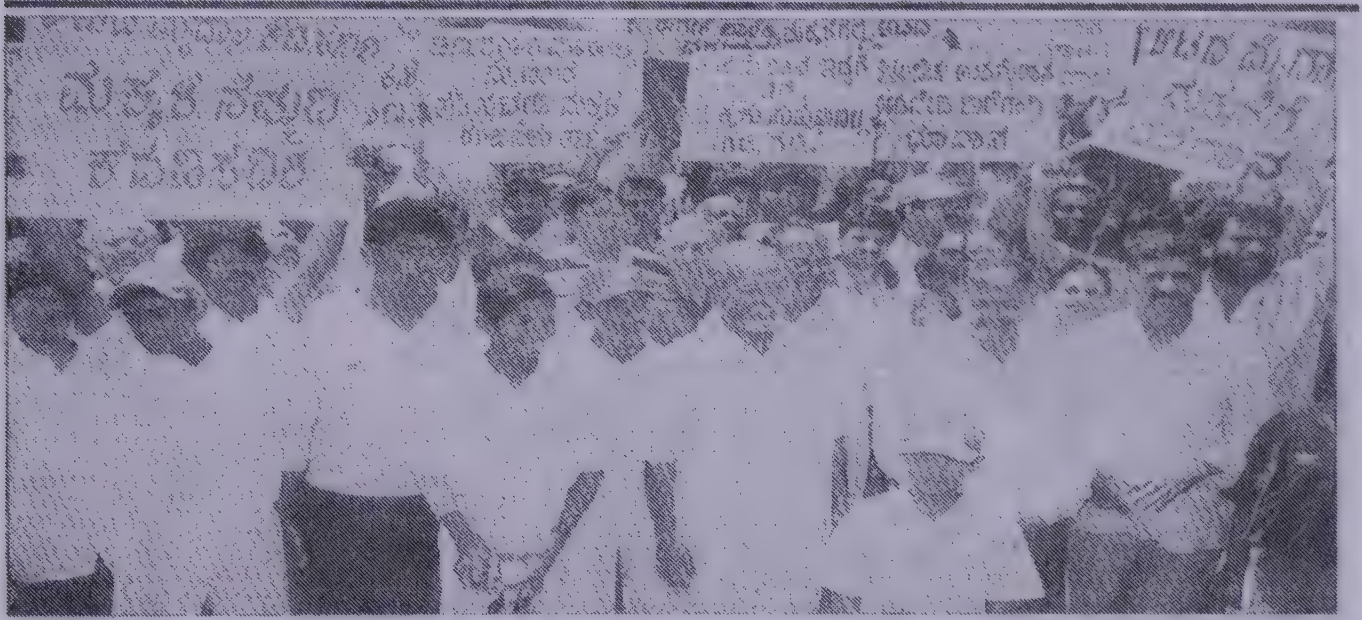

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿಇಎಲ್ ಬಡಾವಣೆಯ ಆಟದ ಮೈದಾನದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬಡಾವಣೆಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದವರು ಭಾನುವಾರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಬಿಇಎಲ್ ಬಡಾವಣೆ ನಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

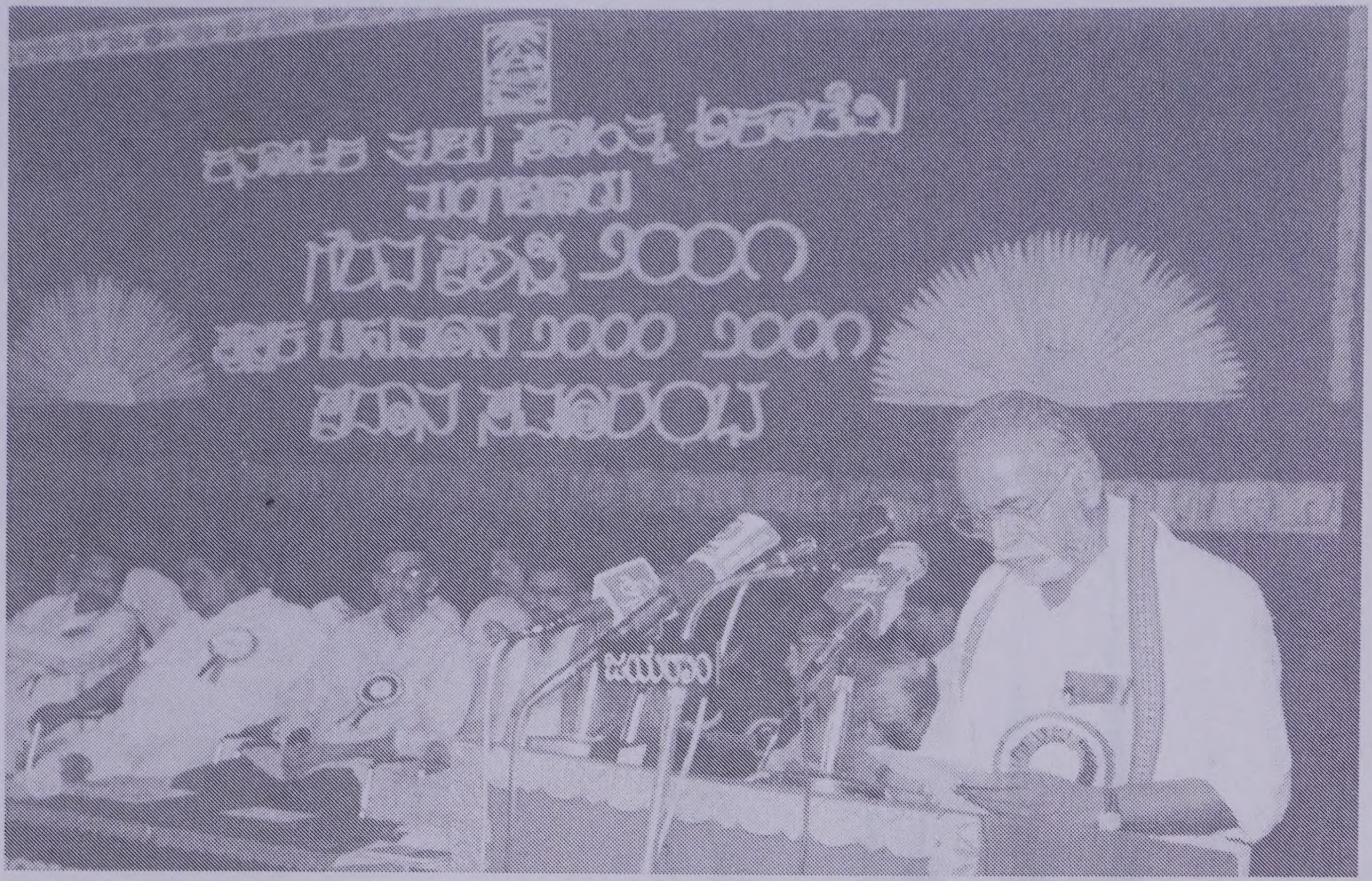

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತುಳುಕೂಟದ 'ಪೊಲಿಪುದ್ಯ'([illegible])ವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ವಿ. ಧನಂಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ತುಳುಕೂಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮು.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ,ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ಬಿ.ಎ. ಮೊಯಿದೀನ್, ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ, ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಿ.ಕೆ.ಚೌಟ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಾರ್. ತನ ಇಷ್ಟಕಷ್ಟೊನ್ ಗೆಣ್ಪಂದೆ ಪರೋಪಕಾರೊಗ್ ದುಂಬಾಪಿನ ಆರ್ ಒವ್ವೇ ಬೇಲೆನ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್ಡ್ಲ ಅವ್ವೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಮುಗಿಪುನಾರ್. ನನೊರ್ಯಗ್ ಗೌರವ ಕೊರ್ದು, ಗೌರವ ದೆತೊನುನ, ತೆರಿನಕ್ಲೆಡ ಕೇನುನ, ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಗುಣ ಸುಬಾವು ಆರೆನವು. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ದುಕ್ಕೊದ ಸಂಗತಿಲೇತೋ ನಡತ್‌ದ. ಆಂಡಲಾ ಸಯಿಸೊಂದು ಸಮಾಜೊದ 'ಹಿತ್ಯೈಷಿ' ಪಣ್ಪಿಲೆಕೊದ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕಿಯೆರ್.

ಆರೆಗ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಯೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಒರಿಪಾವೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಚಲ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸಾದನೆದ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಗೌರವ. ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಸರಿಯಾಯಿನ ಜಾಗೆಡ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪಾವೊಡೆ ಪಣ್ಪಿನ ಹಟ.ಕಡೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಯಶವಂತಪುರೊಟು ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರತಿಮೆ ತಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಆರೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಛೇದೊಗ್ ಸೇರಾವೊಡುಣ್ಪಿನಲಾ ಆರೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕಾತ್ರ ನಡತಿನ ಮಾತ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಆರೆನ ಪಾಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಜಧಾನಿ ಡಿಲ್ಲಿಗ್ಲಾ ಪೋದು ಮನವಿ ಕೊರ್ಪಿನ ತುಳುವೆರ್ನ ಕೂಟೊಡು ಆರ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಗೆಂದ್‌ಜಿ. ತುಳುಕ್ ಆ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಒಂಜಿ ಯೆತೆಸಿಂತೆನ್ ದೀವೊಂದೇ ಆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆತೊಂಡ ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸು ಆವು..ಅಂಚ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕೊನುವೆ.

ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಈ ಬೂಮಿಡ್ ನಾಲಾಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಪಜ್ಜೆಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋತಿನ ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಬದ್ಕ್ ಸಾದನೆಲೆನ್ ನನೊತ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆರ್ಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಈ ಎಲ್ಯ ಬೂಕುನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಆದರ್ಶೊನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ನಡಪುನೆಕ್ ಈ ಬೂಕು ನಂಕ್ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ